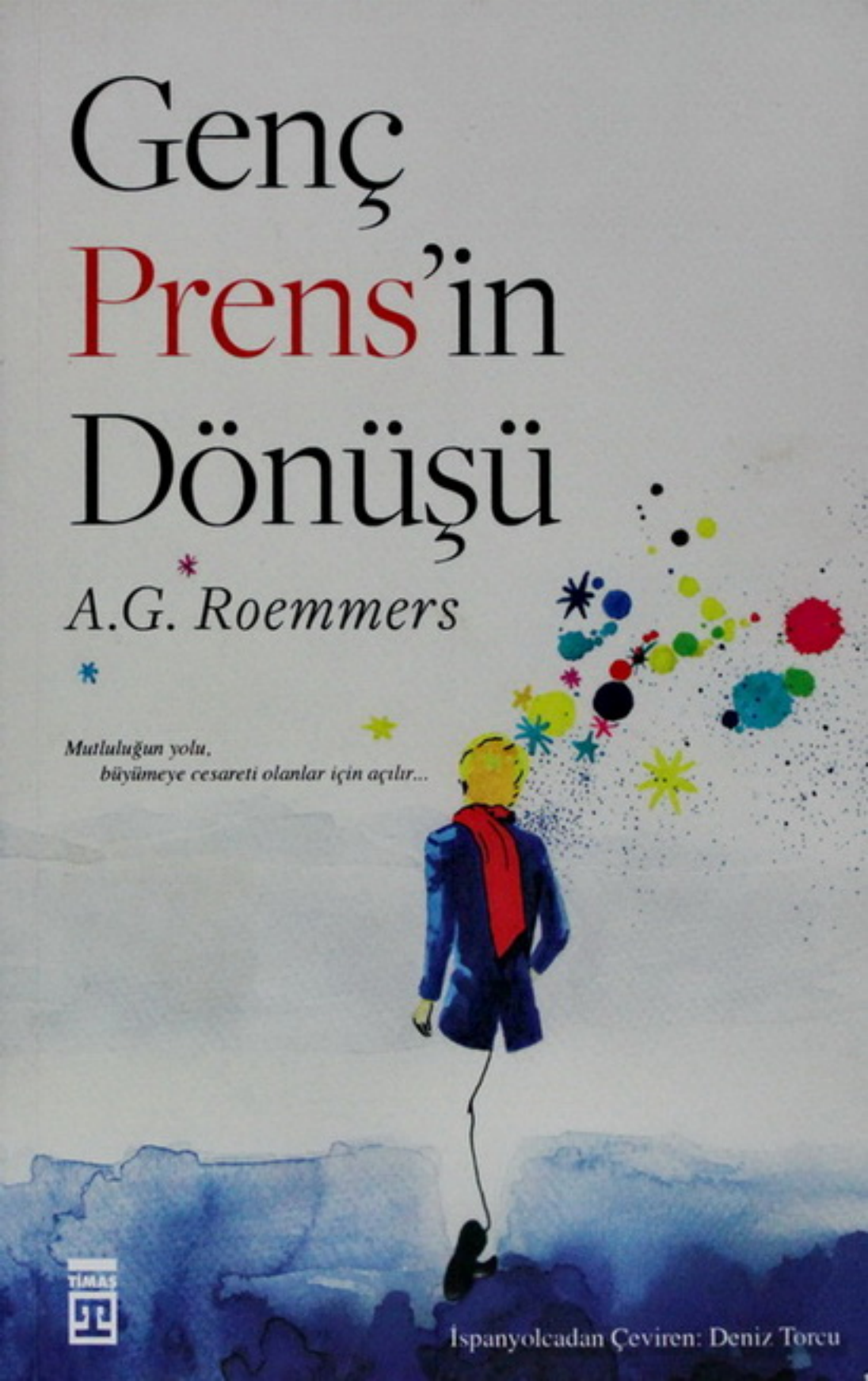
Genç Prens'in Dönüşü

A.G. Roemmers

Mutluluğun yolu,
büyümeye cesareti olanlar için açılır...

İspanyolcadan Çeviren: Deniz Torcu

TİMAŞ

GENÇ PRENS'İN DÖNÜŞÜ
Alejandro Guillermo Roemmers

TİMAŞ YAYINLARI | 3051
Roman Dizisi | 146

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Emine Eroğlu

PROJE EDİTÖRÜ
Seval Akbıyık

EDİTÖR
Ayşe Tuba Ayman

SANAT YÖNETİMİ
Mucho - www.mucho.ws

KAPAK TASARIMI
Mucho & Thomas Rochon

KAPAK UYGULAMA
Ravza Kızıltuğ

İLLÜSTRASYONLAR
Laurie Hastings

1. BASKI
Şubat 2013, İstanbul

ISBN
ISBN 978-605-08-0422-5
9 786050 804225

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24 Faks: (0212) 512 40 00
P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr
timas@timas.com.tr
facebook.com/timasyayingrubu
twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT
Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI
© A.G. Roemmers, *El Regreso del Joven Príncipe* orijinal adıyla yayınlanan bu kitabın Türkiye'deki tüm yayın hakları Guillermo Schavelzon & Asoc., Agencia Literaria ve Lir Ajans ile anlaşmalı olarak Timaş Yayınları'na aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

GENÇ PRENS'İN DÖNÜŞÜ

Alejandro Guillermo Roemmers

İspanyolca Orijinalinden Çeviren: Deniz Torcu

TİMAŞ

ALEJANDRO GUILLERMO ROEMMERS

Alejandro Guillermo Roemmers 1958 yılında Buenos Aires'te, ona fevkalade eğitim olanakları sunan bir ailede dünyaya geldi. Henüz çocukluk yıllarında yazmaya başladı. Şiirleri birçok yerde yayımlandı, kısa zamanda fark edildi.

Eğitim gördüğü Madrid Autónoma Üniversitesi'nde İkinci Şiir Ödülü'nü kazandı. O yıllarda, birçoğu ilk kitabı *Soñadores, soñad*'da *(Hayalperestler, hayal kurun)* yer alan İspanya'ya adanmış şiirlere imza attı. 1996 senesine gelindiğinde, Madrid Milli Kütüphanesi'nde, Jorge Luis Borges'in onuncu ölüm yıl dönümü kapsamında gerçekleştirilen anma etkinliğinde *España en mí*'yi *(İçimdeki İspanya)* sundu. Yine aynı yıl Huerga y Fierro Yayınevi tarafından bir şiir seçkisi yayımlandı.

2006 senesinde, Borges'in ölümünün yirminci yılı kapsamında Mısır'da bulunan İskenderiye Kütüphanesi'ndeki Arjantinli şairler buluşmasına davet edildi. 2008 yılında İspanya Pen Club Ödülü'ne, 2009 yılındaysa şiir alanında vermiş olduğu eserlerinden dolayı Orihuela'da Miguel Hernández Ödülü'ne layık görüldü.

2010 yılında Buenos Aires Şehir Hükümeti tarafından kültür alanında eser veren sanatçılara verilen "Personalidad Destacada de la Cultura" resmî unvanına layık görüldü. Aynı sene benzer bir unvan daha Meksika Ulusal Autónoma Üniversitesi'nden geldi. Daha sonra, kültür ve edebiyat alanına katkılarından ötürü Arjantin Temsilciler Meclisi tarafından onurlandırıldı.

Günümüzde Arjantin Şiir Vakfı Yardımcı Başkanı ve Amerika Şiir Birliği Onursal Başkanı olarak görev yapmaktadır. Arjantin Yazarlar Birliği, kendisini "Arjantin Edebiyatı Büyükelçisi" ilan etmiştir.

Uluslararası arenada sahip olduğu iş adamı kimliğiyle, edebiyata duyduğu büyük tutkuyu birlikte sürdürmeyi başardı. Evrensel konuları işleyen ruhani bir roman olan *Genç Prens'in Dönüşü* ile birlikte, hiçbir inanç veya felsefe ayrımı yapmadan aktarmak istediği düşüncelerini dünyayla paylaştı: Yaşadığımız dönemde geri kazanılması gereken basit fakat derin insani değerlerin hikâyesini...

Genç Prens'in Dönüşü on beşten fazla ülkede yayımlanmış ve farklı dillere çevrilmiştir.

ÖNSÖZ

Birkaç sene önce, Buenos Aires'te bulunduğum kısa süre içinde Alejandro Guillermo Roemmers ile tanışma fırsatı yakaladım. Saint-Exupéry'nin yeğenleri olan kuzenlerim François ve Jean d'Agay'a Arjantin ve Şili'deki Aeropostal şirketinin kurulmasına yardım eden pilotların izini sürmek istediğimi anlatmıştım. Onlar da Roemmers'in varlığından bahsederek hiç zaman kaybetmeden kendisiyle iletişim kurmamı önerdiler. Arjantin'e vardığımda kendisini aradım ve akşam yemeği için randevulaştık. İşte ilk kez o akşam *Genç Prens'in Dönüşü*'nün varlığından haberdar oldum.

Akşam boyunca sohbet ettikten sonra, Patagonya ve And Dağları'na yapacağım uzun seyahate hazır, elimde kitabın bir örneği ile ayrıldım. Kitabı okumak için açtığımda, Arjantin'de yapılan ilk baskısı için Saint-Exupéry'nin yeğeninin torunu ve o dönemde Antoine de Saint-Exupéry Vakfı'nın başkanlık

görevini yürüten Frédéric d'Agay'ın kitap için kaleme aldığı bir tanıtım metnini gördüm. Şöyle yazıyordu: "Alejandro Roemmers çocuksu ruhunu korumuş, Arjantin'de bizim Prens ile karşılaştığında da dikkatimizi şiire ve hayatın aslına çekerek anlatmak istemiş." Akrabam Frédéric haklıydı.

Tanınmış bir şair olan Roemmers, aynı zamanda sürekli seyahat eden meşgul bir iş adamı. Bu seyahatler sayesinde kitabını tanıtabiliyor, fikirlerini paylaşabiliyor. Okullara, kolejlere ve üniversitelere gidiyor; vermek istediği, inandığı mesajı dile getiriyor: Eğitim, inanç, cesaret, fedakârlık sayesinde yoksulluk, cehalet ve kuşkuculuğun üstesinden gelinebilir. Bunun yanında, günümüz dünyasının değer kaybıyla yüzleşebilmek için ihtiyaç duyduğumuz sevginin büyüsüne özellikle atıfta bulunuyor Roemmers.

Bu kitap bizlere Genç Prens'in, Patagonya'nın ıssız ve terk edilmiş topraklarında gerçekleştirdiği yolculukta, hiçliğin ortasında bulunan ayrıcalıklı bir yetişkinin, bir gençle yaptığı konuşmalar sayesinde, görünenin ötesine geçme hikâyesini anlatıyor. Sonunda bu genç adam, geçirdiği değişimle birbirlerinin algılama biçimlerini farklılaştırıyor; tüm bunları basit ve anlaşılır metafizik sorularla yapıyor. Bu kitap, gençler için bir yolun başlangıcı; bu yolda kaybolduklarına inanan yetişkinler içinse öze dönüş.

Genç Prens'in Dönüşü, ümitvar olma mesajını yayamayan bir eğitim sistemine karşı duran, başarısız politik yapıları reddeden 21. yüzyıl toplumunda, büyük bir değişiklik gerçekleştirme azmiyle yola çıkmış bir adam tarafından yazılmış bir öğreti kitabı, bir şans. Hiçbir zaman terk etmememiz gereken şeyleri hatırlatıyor bu kitap bize: İnsan sevgisi, kardeşlik, eğitim, aile gibi medeni toplumları güçlendiren değerleri.

Kahramanı aracılığıyla yazar bizlere, özellikle büyük pilot Antoine de Saint-Exupéry gibi Aeropostal'i görkemine kavuşturan, cesaretleri, fedakârlıkları, dünya görüşleri ve hatta bazen hayatlarıyla takip edilecek yolu gösteren insanları hatırlatıyor.

Genç Prens'in Dönüşü yolumuzu aydınlatıyor; sevginin büyüsüne ve onun her şeyi değiştirme gücüne olan inancımızı tazeliyor.

Bruno d'Agay
Antoine de Saint-Exupéry'nin akrabası

GİRİŞ NİTELİĞİNDE BİRKAÇ SÖZ

Savaş sebebiyle harap olan, masumiyetini ve yaşama sevincini hızla kaybeden bir dünyada, korkusuz bir Fransız havacı olan Antoine de Saint-Exupéry'nin yazdığı *Küçük Prens*, kısa süre içinde, kaybedilmiş değerlerin evrensel bir sembolü olarak kabul görecekti.

Saint-Exupéry'nin, kalbin sadeliği ve insanlığın erdemlerinin unutulmaya yüz tuttuğu bir dönem karşısında yaşadığı hayal kırıklığı ve üzüntü; -bir düşman taarruzuna kıyasla- genç yaşında Akdeniz'de bir keşif görevi esnasında ortadan kaybolmasının en önemli sebeplerindendi muhakkak.

Küçük Prens'i okuyan birçoğumuza olduğu gibi ben de, Saint-Exupéry'nin vermek istediği mesajın saflığını ve kalbimin en derinine temas eden o küçük çocuğun yıldızına dönmek zorunda oluşunun hüznünü paylaştım.

Bir zaman kadar, nefretin, anlayışsızlığın, dayanışmadan yoksun materyalist bir varoluş algısının ve daha başka birçok tehdit unsurunun, Prens'in bu dünyada yaşamasına engel olduğunu kavrayamadım. Birçok kez ben de senin gibi kendime sordum: Bu özel çocuk aramızda yaşamaya devam etseydi ne olurdu? Ergenlik yılları nasıl geçerdi? Kalbinin sükûnetini nasıl muhafaza edebilirdi?

Tüm bu sorulara uzun yıllar cevap bulamadım; bulabildiğim birkaç cevap da yalnızca benim için geçerlidir muhtemelen. Ama yine de umuyorum ki, her birimizin içinde taşıdığı o küçük çocuğun gittiği yolu, bir nebze olsun, aydınlatmaya yardımcı olabilir bunlar.

İşte bu yüzden sana yazmaya cüret ediyorum sevgili okur; yeni bir yüzyılın, bir milenyumun başında, içinde bulunduğumuz zamana daha umutla bak, bu kadar üzülme diye...

Bir fotoğraf görmeyi bekliyorsan, bu beklentini karşılayamayacağım için üzgünüm. Uzun zamandır seyahatlerimde fotoğraf makinesi veya kamera taşımıyorum; özellikle de arkadaşlarımın öykülerim yerine, görsellere yoğunlaştıklarını fark ettiğim günden bu yana. Yine de kitap çok ciddi olmasın diye içinde bazı çizimler olsun istedim. Yetişkinleri de çocukları da memnun etmeyecek birçok başarısız girişimden sonra, sevgili dostum Laurie Hastings'den yardım isteyerek güçlü bir şekilde hatırıma işlemiş bazı anları hayata geçirmesini rica ettim. Bu çizimlerin senin hayal gücünü etkilemesine izin verme; zira Laurie ne Patagonya'da bulundu, ne de bu öyküde yer alan gizemli genci tanıdı. Ama belki de bu çizimlerle birlikte sözcüklerim, Prens'in kutunun içindeki kuzuyu nasıl görebildiğini fark edebilmene yardımcı olabilir.

Olayların gerçekleşme anında doğan fikir ve hayalleri paylaştığım için beni affedeceğini umuyorum sevgili okur. Öyküyü yazıya dökerken, onların da varlığına saygı göstermek istedim.

Tüm bunları söylediğime göre, şimdi her şeyin nasıl gerçekleştiğini anlatacağım sana.

Eğer kendini yalnız hissediyorsan, eğer kalbin safiyetini koruyor, eğer gözlerin hâlen bir çocuğun hayretini muhafaza ediyorsa; belki de bu sayfaları okuduktan sonra yeniden yıldızların tebessümünü hissedebilirsin yüzünde, milyonlarca zil çalıyormuşçasına yakından duyabilirsin onları.

BİRİNCİ BÖLÜM

İsmini, vücutlarına oranla oldukça büyük ayaklara sahip yerli bir kabileden alan Patagonya'nın ıssız topraklarında, arabamla tek başıma seyahat ederken, bir anda yol kenarında garip bir karartı gördüm. Gayriihtiyari yavaşladım. Altından bir tutam sarı saç görünen, mavi battaniyeye sarılmış birini şaşkınlıkla fark ettim. Arabayı durdurup indiğimdeyse şaşkınlığım daha da arttı. En yakın kasabanın yüzlerce kilometre ötede olduğu bu noktada; ne bir ev, ne bir duvar, ne de bir ağacın olduğu bu

arazinin orta yerinde, gencecik bir adam, masum yüzünde en ufak bir kaygı ifadesi taşımaksızın, huzur içinde uyuyordu.

İlk bakışta battaniye sandığım şeyin aslında apoletli bir palto olduğunu fark ettim. Paltonun astarı mordu. Paçalarının parlak bir çift siyah deri çizme içine sokulduğu beyaz pantolonu, binicilerinkileri hatırlatıyordu.

Tüm bu birleşim, genç adama bir prens havası vermişti ki bu da bulunduğumuz yer göz önünde bulundurulduğunda oldukça tuhaf görünüyordu. Buğday renkli şalı esen ilkbahar rüzgârıyla dalgalanarak saçlarına karışıyor, genç adama melankolik ve hülyalı bir hava veriyordu.

Bir süre orada öylece durdum, benim için açıklanamaz bir gizem teşkil eden bu durum karşısında kalakalmıştım. Dağlardan büyük girdaplar halinde inen rüzgârın getirdiği toz bulutları dahi, genç adama dokunmadan geçip gidiyordu sanki.

Onu orada uyur vaziyette bırakamayacağımı anladım; yalnızlığının ortasında savunmasızdı, ne suyu ne de yemeği vardı. Her ne kadar dış görünüşü insanda korku uyandırmasa da tanımadığım bu gence yaklaşırken tedirgin oldum. Biraz zorlanarak onu kollarımın arasına aldım ve şoför koltuğunun yanındaki ön koltuğa oturttum.

Tüm bunlar olurken hâlâ uyanmaması beni o kadar şaşırttı ki bir an öldüğünden endişe ettim. Fakat zayıf olmasına rağmen düzenli atan nabzı, bana hayatta olduğunu gösterdi. Narin elini koltuğa bırakırken, zihnim kanatlı varlıkların görsellerinden bu kadar etkilenmemiş olsaydı, karşımdakinin dünyaya düşmüş bir melek olduğuna inanabilirdim. O esnada, gencin tüm gücünü tükettiğini, bitap düştüğünü fark ettim.

Arabayı yeniden çalıştırdıktan sonra, yetişkinlerin bizi korumak amacıyla yaptıkları tüm uyarıların, verdikleri tüm nasihatlerin, bizi insanlardan ne kadar uzaklaştırdığını düşündüm. Öyle ki, birine dokunmak veya gözlerinin içine bakmak dahi içimizde nahoş bir bir duygu, bir huzursuzluk yaratıyordu.

"Susadım." dedi ansızın. Yanımda olduğunu neredeyse tamamen unutmuşken gelen sesiyle yerimden sıçradım. Sesi, istediği suyun şeffaflığını yansıtıyordu.

Üç gün kadar sürebilen bu gibi uzun seyahatlerde benzin almanın haricinde durmadan ilerleyebilmek için arabada her zaman su ve biraz da yemek bulundururdum. Ona bir şişe su, bir plastik bardak ve alüminyum kâğıda sarılmış etli ve domatesli bir sandviç uzattım. Tek kelime dahi etmeden yiyip içti. O yemeye devam ederken, benim zihnim de gitgide sorularla dolmaktaydı: "Nereden geliyorsun?", "Buraya kadar nasıl geldin?", "Yol kenarına yatmış ne yapıyordun öyle?", "Ailen var mı?", "Neredeler?" vs. Merak ve yardım etme arzusuyla dolup taşan hevesli yapıma rağmen, genç adamın kendini yeniden toparlamasını beklerken, bitmek bilmeyen o on dakika süresince nasıl olup da sessiz kalabildiğimi düşündükçe hâlen şaşırırım. O ise, çöl benzeri bu yerde terk edilmiş yatarken, birinin çıkıp, ona içecek su ve bir etli sandviç vermesi, sanki dünyanın en normal şeyiymiş gibi yiyip içmeye devam etti.

"Teşekkürler." dedi bitirdiğinde. Sonra başını yeniden cama yasladı, söylediği o tek sözcük tüm şüphelerimi giderebilirmiş gibi.

Bir anda, nereye gittiğini dahi sormadığımı fark ettim. Onu yolun kenarında bulduğumda güneye gittiğini varsaymıştım,

ama aslında büyük ihtimalle kuzeyde bulunan başkente gitmeye çabalıyordu.

Diğer insanların da bizimle aynı yöne gitmeleri gerektiğini böyle kolay farz edebilmemizin ne kadar ilginç olduğunu düşündüm.

Bakışlarımı yeniden ona çevirdiğimdeyse artık çok geçti. Başka rüyalar gelmiş, onu buradan çok uzaklara götürmüştü bile.

İKİNCİ BÖLÜM

Onu uyandırmalı mıydım? Hayır, yola devam etmeliydik; güneye mi yoksa kuzeye mi gittiğimizin bir önemi yoktu. Hızlandım. Bu sefer zamanımı ve hayatımı, hangi yöne gitmem gerektiğini düşünerek boşa harcamayacaktım.

Bu düşüncelere gömülmüş şekilde uzun bir süre ilerledim; sonra bir an, beni merakla inceleyen bir çift mavi gözü üzerimde hissettim.

Yanımdaki gizemli gence dönerek selam verdim:

"Merhaba."

"Bu seyahat ettiğimiz garip makine nedir?" diye sordu arabanın içine göz gezdirerek. "Bunun kanatları nerede?"

"Arabadan mı bahsediyorsun?"

"Araba mı? Dünya'dan ayrılamaz mı?"

"Hayır." dedim, biraz gururum kırılmıştı.

"Peki bu gri şeritten çıkamaz mısın?" dedi, parmağıyla arabanın ön camını işaret ederek. Sınırlarımla yüzleştiriyordu beni âdeta.

"O gri şeridin adı otoyol" diye açıkladım, bir yandan da bu çocuk nereden çıktı böyle diye düşünüyordum, "ve eğer bu hızla ondan çıkmaya kalkışırsak, ölürüz."

"Tüm otoyollar bu kadar zorba mıdır peki? Kim icat etti bunları?"

"İnsanlar."

Böyle basit görünen sorulara cevap vermek ne kadar da zordu. Göz alıcı masumiyetiyle gelip, miras aldığım tüm inanç sistemini depremle sarsan bu genç adam da kimdi böyle?

"Nereden geliyorsun? Buraya kadar nasıl geldin?" diye sordum. Bakışları garip bir şekilde tanıdık geliyordu.

"Dünya'da çok otoyol var mı?" diye karşılık verdi. Söylediklerimi dikkate dahi almamıştı.

"Evet, sayamayacağın kadar çok."

"Ben otoyolların olmadığı bir yerdeydim." dedi gizemli genç.

"Ama otoyollar olmasa insanlar kaybolurdu." dedim. Gencin kim olduğu ve nereden geldiğine dair merakım anbean artıyordu.

"Dünyada otoyollar olmadığı zaman, insanlar gökyüzüne bakarak yollarını aramayı düşünmezler mi?" diye vakur bir edayla sordu ve bakışlarını gökyüzüne çevirdi.

"Geceleri yıldızlara bakarak yol bulmak mümkün olabilir." diye karşılık verdim. "Fakat gün aydınlandığında ve ışığın çok yoğun olduğu durumlarda kör olma riskimiz çok yüksek."

"Ah!" diye haykırdı genç. "Ama körler, kendilerinden başka kimsenin görmeye cesaret edemediklerini görürler. Bu gezegenin en cesur insanlarıdır onlar!"

Ne cevap vereceğimi bilemedim. Araba zorba gri şeritte yol almaya devam ederken sessizliğe büründük.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bir süre sonra, utandığı için cevap vermediğini düşünerek ısrar etmeye karar verdim:

"Ne oldu sana? Bana anlatabilirsin. İhtiyacın varsa, sana yardım edebilirim."

Fakat genç adam sessizliğini korudu.

"Bana güvenebilirsin. Adını söyle bana ve problemin ne olduğunu..." dedim yenilgiyi kabul etmeyerek.

"Ne problemi?" diye karşılık verdi sonunda.

Bir gülümsemeyle kolaylaştırmaya çalıştım durumu, kendini daha rahat hissetmesini sağlamak istiyordum. Eğer hiçliğin ortasında karşıma çıkıyorsan, bir sorunun olduğu aşikâr. Bir dakika düşündükten sonra sorduğu soruyla şaşırttı beni:

"Problem ne demek?"

Benimle dalga geçtiğini düşünerek gülümsedim.

"Problem nedir?" diye ısrar ettiğinde, bir cevap beklediğini fark ettim. Verdiği tepkiye o kadar şaşırmıştım ki, sorulan soruyu anlayıp anlamadığımı düşünmeye başladım.

"*Problema, problème...*" dedim farklı dillerde, her dilde aşağı yukarı aynı şekilde söyleniyordu.

"Söylediğin kelimeyi duydum." diye söze karıştı. "Ne anlama geldiğini açıklayabilir misin?"

Problemlerle dolup taşan bir dünyada, genç bir adamın nasıl olup da bu kavramla hâlâ karşı karşıya kalmadığına şaşırarak, kelime dağarcığımda durumu açıklamaya yardımcı olacak sözcükleri boş yere aramaya başladım. Sonunda, içime işleyen bakışlarından kaçamayacağımı anladığımda, kendi başıma bir açıklama yapmayı denedim:

"Problem, anahtarı sende olmayan bir kapı gibidir."

"Peki bir problemle karşılaştığında ne yaparsın?" diye sordu genç, her ne kadar bakışları hâlâ uzaklarda kaybolsa da konuşmamız her geçen an daha da ilgisini çekiyor olmalıydı.

"İlk yapman gereken, problemin gerçekten senin olup olmadığını görmektir; gerçekten senin yoluna mı engel olduğunu anlamalısın. Bu en önemli kısmı. Çünkü birçok insan, kendilerinden yardım istenmediği halde diğerlerinin işlerine burnunu sokar. Zamanlarını, emeklerini gereksiz yere harcar ve diğer insanların kendi çözümlerini bulmalarına da izin vermezler."

Birçok yetişkin için kabul etmesi zor olan bu bariz gerçeği nasıl tasdik ettiğini fark ettim.

"Peki, ya problem seninse?" diye sordu, bana dönerek.

"O zaman doğru anahtarı bulmalı ve uygun bir şekilde kilide yerleştirmelisin."

"Basit görünüyor." dedi içten bir tavırla.

"Öyle değil ama..." diye karşılık verdim. "Anahtarı bulamayanlar çıkar; hayal etmekten yoksun oldukları için değil, ellerindeki anahtarları iki ya da üç sefer denemek istemedikleri, hatta bazen bir sefer bile denemedikleri için. Anahtarın ellerine konmasını, hatta bazen daha da kötüsü, kapıyı açmak için başka birinin gelmesini isteyenler olur."

"Peki, herkes kapıyı açabilir mi?"

"Yapabileceğine kendini inandırırsan, büyük ihtimalle başarabilirsin. Fakat yapamayacağını düşünüyorsan, kesinlikle başarısız olursun."

"Kapıyı açmayı başaramayanlara ne olur?"

"Başarana kadar denemeye devam etmeliler, yoksa hiçbir zaman potansiyellerini gerçekleştiremezler." dedim ve yüksek sesle düşünerek şöyle devam ettim: "Hezeyana kapılmanın, kapıya karşı savaşıp kendimize zarar vermenin ve başkasını suçlamanın hiçbir faydası yoktur. Kapının bulunduğumuz tarafında kalmayı kabullenip, diğer tarafta olan bitenlerin hayalini kurmanın da öyle."

"Peki, o kapıyı açmamayı haklı gösterecek bir şey var mı?" diye ısrar etti genç, yaptığım açıklamayı bir türlü kabul edemiyormuşçasına.

"Bilakis! İnsanlar kendilerini haklı göstermek için muazzam bir yeti geliştirirler. Yetersizliklerini, sevgi veya eğitim eksikliğiyle ya da önlerine çıkan acılarla açıklarlar. Öbür tarafta tehlike ve belirsizlik olduğundan eşiği geçmemenin daha isabetli olduğuna kendilerini ikna edebilirler. Ya da kötümserlikle, öbür tarafa geçtiklerinde karşılaşabileceklerinin onları ilgilendirmediğini söyleyebilirler... Ama bunlar başarısızlığın yol açtığı acıyı saklamaya çalışmaktan başka bir şey değildir özünde. Karşımıza çıkan engelle yüzleşmeyi ne kadar ertelersek, zorluklar da o kadar büyür ve çoğalır; başka bir deyişle, bir problemi kendinle ne kadar fazla sürüklersen, o kadar ağırlaşır..."

Gencin direncini yitirmeye başladığını hissettim, fakat gözlerinde sabitlenen hüzünlü bakış ve yüzündeki teslim olmaya hazır ifade, beni devam etmem için yüreklendirdi:

"Ve tüm bunlar talihsizliğe sürükler insanı. Ruhen olgunlaşmanın ve mutluluğun yolu, büyüme ve değişmeye cesareti olanlar için açılır. Bulunduğumuz yerin rahatlığını bırakmaya ve karşımıza çıkan problemlerle tekrar tekrar yüzleşmeye hazır olmalıyız; hatta kapının diğer tarafına geçip yolumuza devam edebilmek için, problemlere bulduğumuz çözümlerden memnuniyet duyabilmeliyiz."

"Peki, doğru anahtarı bulduğumu nasıl bileceğim?" diye sordu genç. Problem ve kapı arasında kurduğumu düşündüğüm güzel örneklemenin tadını çıkarmama izin vermemişti, bu benzetmeden hazzetmediği belliydi.

O an ayağımı gazdan kaldırmak zorunda kaldım, önümüzde büyükbaş hayvan taşıyan bir kamyon vardı. Arabanın benzin göstergesine bakınca, daha uzun bir süre karşımıza çıkmayacak en yakın benzin istasyonuna varamayacağımızın ani

korkusu sardı içimi. İstemeden de olsa, yavaşlayarak daha az benzin yanmasını diledim. Ne yazık ki arabam, kalan benzinle kaç kilometre yol gidilebileceğini gösteren şu modern sistemlerden yoksundu. Kamyon beni arkadan takip ederse, bir aksilik olduğunda yardım edebilir diye düşünerek şoföre koca bir gülümsemeyle selam verdim ve kamyonu solladım. Bu gülümsememi arkadaş canlısı bir kornayla karşıladı kamyonun sürücüsü. Bugün bile, Patagonya'da bir başka insanla karşılaşmak bir neşe sebebi; böyle selamlaşmalar sevimli bir gelenek bu topraklarda.

"Doğru anahtarı nasıl bulabilirim?" diye tekrar etti genç, benim düşüncelerimden uzakta, biraz önce dile getirdiği soruya cevap bekliyordu.

"İşte tam da böyle!" dedim, yoldaki zorluk karşısında duyduğum rahatsızlığı gizlemeye çalışarak. "Eğer soruları arka arkaya dile getirmeye devam edersen, sonunda her zaman cevaba ulaşırsın. Elindeki anahtarların her birini denemeyi sürdürürsen, nihayetinde kapıyı açabilirsin."

Kendi kendime şöyle düşündüm: "Eğer bu soruları iki üç gün boyunca sormaya devam edersen, beni kelimenin tam anlamıyla delirtebilirsin." Bu düşünceyi içimdeki küçük bir ses şöyle çevirdi: "Ya da gerçekler üzerine düşünmeye davet edebilirsin."

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Soru sorması için teşvik de ettiğime göre, gencin bu fırsatı kullanarak sonuna kadar devam etmesinin önünde hiçbir engel kalmamıştı. Önümüzdeki uzun ve tekdüze yolda, aramızda geçecek konuşmanın aslında bir eğlence kaynağı olabileceğini düşündüm. Gencin sorduğu soruları bir sınav olarak görmek yerine, dâhilerin oynadığı bir oyun olarak kabul etmek isabetli olabilirdi.

İlginçtir, fikrimdeki bu değişiklik sayesinde sanki bir sihirli değnek biraz önceki bitkinliğimi yok etmişti. Kendimi odaklanmış ve hayal gücümü zorlamaya hazır hissetmeye başlamıştım.

"Demiştin ki..." diye devam etti koltuğa yaslanarak, "yalnızca anahtarı bulmak yeterli değil, onu kullanmanın doğru yolunu da bulmak gerekli. Peki, bu doğru yolu nasıl bulacağım?"

"Evet, öyle demiştim." dedim yeni bir gayretle, ağzımdan çıkan sözcükleri mimiklerle vurguluyordum. "Bir problemi çözebilmenin en iyi yolu, onu bir problem olarak değil, bir zorluk ya da bir meydan okuma olarak kabul etmektir. Mantıken karşımızdaki engel yine aynı engel olarak kalacak, fakat ona bakışımız olumlu bir hal aldığından zihnimiz açılacak; bu da gelecek çözümleri fark etmemizi sağlayacaktır. Arada sırada önüne çıkan zorluklar için minnettar olmalısın."

"Zorluklara değer mi vermeliyim?" diye şüpheli bir tavırla sordu.

"Evet, çünkü zorluklar, büyümene ve mükemmeliyet adına yürüdüğün yolda bir adım daha ilerlemene olanak sağlar. Tıpkı rüzgâr estiğinde, ağaçların ayakta kalabilmek için köklerini sağlamlaştırmaları gibi. Hayatındaki engellere bu gözle bakmayı başarabilirsen; onlar hakkında söylenerek daha az zaman kaybeder, hayatını dolu dolu yaşayabilirsin."

Gencin beni dinlediğini görünce duraksamadan devam ettim:

"Zorluğu tespit ettikten sonra yapabileceğin bir başka şey de onu tanımak, analiz etmek, farklı açılardan gözlemlemek ve bazen de ufak zorluklar halinde parçalara ayırmaktır."

Genç düşünceli bir tavırla karşılık verdi:

"Ben de önemli bir zorluğu parçalarına ayırmak zorunda kalmıştım."

"Hangi zorluğu?" diye ilgimi dile getirdim.

"İlk denememde Dünya'ya varmam imkânsız olacaktı..."

Bu sözler karşısında şaşkınlığımı gizlemek ve sözlerine devam etmesini sağlamak için kendimi zorladım.

"Bu yüzden uzaklığı bölmek zorunda kaldım ve farklı yıldızlarda toplam yedi kez durakladım."

Akıl sağlığını yitirmiş gibi görünse de, yol arkadaşımın muazzam bir hayal gücü olduğunu düşündüm. Düşüncelerine gömüldüğü sessizlikten sonra sözlerine devam etti:

"Seyahatlerimden birinde, çözümsüz bir probleme sahip birini tanıdım."

"Öyle mi?" diye sordum kayıtsızca.

"Unutmak için içen bir adamdı."

"Neyi unutmak için?"

"Utanç ve suçluluk duygusuyla dolmuştu içi."

"Neden?" diye merak ettim.

"Çünkü içiyordu." diye cevap verdi genç, bu durumun aklını karıştırdığı belliydi.

"Suçluluk hissi," diye söze başladım, "bizi felç ederek birçok problemin üstesinden gelmemize engel olur. Sorumluluğu kabul etmekse bu hissiyatın ortadan kalkmasını sağlar. Böylece daha olumlu eylemler gerçekleştirebilir, verdiğimiz zararları mümkün olduğunca telafi edebiliriz. Ya da yalnızca önümüze bakıp yola devam ederek daha önce kendimizi suçlu hissetmemize sebep olan davranışı yinelemekten kaçınabiliriz."

"Peki, ya kötü bir şey yaptıysan?.." diye araya girdi. "O zaman suçu nasıl engelleyebilirsin?"

"İçki, o adama hissettiği suçluluk konusunda yardımcı olmaz. Bu yaptığı, tüm enerjisini çalan yararsız bir cezadan başka bir şey değil; kendini sevmeyi bıraktığı için o cezaya mahkûm etmiş kendini. Neden içmeye başladığını sormamış mıydın ona?"

"Hayır..." dedi genç duraksayarak. Keşfedilmemiş bir firavun mezarı bulmaktan daha zor bir şeyi başararak, bu genci şaşkınlığa düşürebilmenin memnuniyetiyle hafifçe gülümsedim.

"Yalnızlık, sevgisizlik, öfke... Sebebinin ne olduğu konusunda fikrim yok, fakat içmek şüphesiz ki bu sebebin sonuçlarından bir tanesi yalnızca. İşte bak, karşımıza çıkan zorlukların üstesinden gelmemenin getireceği yıkıcılığına etkileyici bir örnek bu adam."

"Onu yargılarken ne kadar da akıllı sanmıştım kendimi!" dedi pişmanlık dolu bir sesle. "Belki de asla açamadığı o kapıyı açıp ilerleyebilmek için benim sevgim ona anahtar olabilirdi."

"Kendimizi ve diğer insanları yargılamayı bırakabilseydik, hayatlarımız çok daha iyi durumda olurdu. Önümüzdeki sıkıntılar silsilesi yüzünden şikâyet etmek, tüm bu sorunları ve zorlukları hak etmediğimizi düşünerek kendimize işkence etmek yerine; sorunları aşmak için elimizden geleni yapabilsek ve bazı şeyleri değiştiremeyeceğimizi kabul edebilsek... Eski bir Doğu atasözünün dediği gibi: Karanlığa söveceğine kalk bir mum yak."

Gencin beni can kulağıyla dinlediğini fark edince yüksek sesle düşünmeye devam ettim:

"Bazen bakış açını değiştirerek, önündeki engeli yok edebilirsin. Çünkü çoğu zaman karşımızdaki tek zorluk kendi içimiz-

de, hayatımızda olan bitenlere daha geniş bir açıdan bakamamamızdadır."

"Zorluk kendi içimizde midir?" diye şüpheyle tekrar etti sözlerimi, boynunu eğerek.

"Çoğu zaman evet. Fakat yalnızca zorluk değil, çözüm de kendi içimizdedir. Görünen dünyanın arkasında, duygu ve düşüncelerin dünyası yatar. Olaylar, onları nasıl hayal ediyorsan, büyük olasılıkla o şekilde gerçekleşecektir. Bir yere kadar, seni çevreleyen gerçekliği senin yarattığını söyleyebiliriz, kendi dünyasını şekillendiren küçük bir yaratıcı gibi."

"Bu nasıl mümkün olabilir? Bu gezegendeki gerçeklik her birimiz ve hepimiz için aynı değil mi?" diye şaşkınlıkla sordu genç.

"Gerçeklik, bir bütün olarak aynı ve tektir muhtemelen;" diye karşılık verdim, "fakat biz yalnızca duyularımız ve tekâmül seviyemize göre vicdanımızda karşılık bulabilen kısmını algılarız. Bu gerçeklik bütününe dâhil ettiğimiz düşünceler, duygular, aynı fikirde olduğumuz veya olmadığımız insanlar sayesinde, aslında bir şekilde, kendi görüntümüzün bir yansımasını yaratırız."

"İnsanların gerçekliğin kendisini değil, gerçekliğin arkasında yatan benliklerini mi tanıyabileceklerini söylüyorsun?"

"Duyularımızın sınırlarının ne kadar geniş olduğunu gözlemlediğinde, bunun ne kadar açık olduğunu anlayabilirsin; bizim kulaklarımızın duyamadığı frekanstaki dalgaları yakalayabilen makineler ya da gözlerimizin görme yeteneğini katlamaya yarayan mikroskop veya teleskoplar, bu duruma örnektir. Ne var ki, her zaman çevremizin ve başımıza gelenlerin aslında kendimizi tanımak için kullanabileceğimiz en yetkin yollardan biri olduğu gerçeğini bu kadar net bir şekilde algılayamadığımız dönemler olur; çünkü dış dünyada gerçekleşip bizi etkileyen her şey, aslında kendi içimizle uyumlu bir düzlemde ilerlemediğimizin göstergesidir."

"Neden bu kadar karmaşık konuşuyorsun?" diye şikâyet etti.

"Bir insanın hissettiği hüznün, başka birini de etkileyerek onu hüzünlendirmesi gibi düşün; kalbi açık bir insan, bu durumu saf gerçeklik olarak kabul eder ve kendini haddinden fazla etkilemesine izin vermez." dedim, yol arkadaşımın yavaş yavaş anlamaya başladığını fark ederek. "İşte tam da böyle, kötü komşu veya aile üyelerine, patronlarının adaletsizliğine, topluma ve daha başka birçok şeye savaş açanlar, haklı olsun veya

olmasınlar, aslında kendilerine karşı savaşmaktadırlar." diye tamamladım cümlemi.

"Aynaya karşı verilen bir savaşı nasıl kazanabilirler ki?" diye şaşkınlıkla sordu genç.

"Bu insanların problemi, çevresiyle anlaşamayanların yenilgiye mahkûm olduklarını anlamamalarıdır aslında. İnsanoğlunun çektiği acının büyük bir kısmı, bizi çevreleyen şartlara karşı geliştirdiğimiz direnişten ve insanoğlu ile dünyanın kanunları arasındaki uyuşmazlıklardan doğmaktadır. Bilge insan, var olan her şeyle uyum içindedir. Gerçekliği ve var olan her şeyi dikkatlice gözlemler ve gördükleri hoşuna gitse de gitmese de kabul eder; çünkü onların var olma şekilleri böyle olmalıdır. Aynı zamanda dünyada bir şeyi düzeltmeden önce, kendi içinde düzeltilmesi gereken birçok şey olduğunu bilir."

"Var olan her şey, sadece var olduğu için iyi midir peki? Neden her şeyi bu kadar karmaşık hale getiriyorsun? Bana anlayabileceğim bir örnek ver lütfen." diye rica etti yol arkadaşım.

"Bir duvarı belirli bir güçle itmeye kalkarsan," diye açıklamaya başladım, "duvarın da aynı güçle karşı koyduğunu hissedebilirsin. Eğer baskıyı artırırsan, duvar da aynı basınç artışıyla karşılık verecektir. Çözüm ellerini duvardan çekmekte yatar, çünkü ancak o zaman karşındaki direnç de kendiliğinden kaybolacaktır. Duvarın var olma hakkını kabul edebilen biri, onu itmekten vazgeçer ve onun varlığının kendisini etkilemesine izin vermez."

"Bu söylediklerin çok iyi." diye onayladı. "Fakat gerçekliğin çok küçük bir kısmını tanıdığımız doğruysa, her insan kendi

dünyasında yaşıyor ve neredeyse insanlar sayısınca farklı dünya var demektir."

"Belki de bunu bir yapboz olarak düşünerek daha kolay anlayabilirsin; her parçası ayrı ve farklı olan bu yapboz, bir araya gelerek kendinden daha büyük bir gerçeklik oluşturur. Buradaki en muhteşem ayrıntı ise, bu bütünü oluşturan her insanın kendi algılarına kulak vererek, dış güçlerin müdahalesi olmadan ya da onlarla mücadele etmeden, kendini ve dünyayı değiştirebilme yetisine sahip olmasıdır."

"Ne demek istediğini şimdi anlıyorum." diye söze karıştı. "Eğer aynada üzgün bir surat görüyorsam, yapmam gereken tek şey gülümsemek."

"Kesinlikle öyle." diyerek onayladım. "Eğer sinirli bir komşun varsa, sen kibar olmaya çalış. Eğer iyi bir evlat sahibi olmak istiyorsan, iyi bir ebeveyn olmakla başla işe. İyi bir ebeveynin olsun istiyorsan, iyi bir evlat ol. Tüm bu söylediklerim eşler, patronlar, çalışanlar ve kalan herkes için geçerli... Aslında dünyayı değiştirmenin tek bir yolu var, o da kendini değiştirmek."

BEŞİNCİ BÖLÜM

İkimiz de bir süre sessiz ve düşünceli, uçsuz bucaksız Patagonya topraklarını seyre daldık. Dağların kesik tepelerinden esen aralıksız rüzgâr, çalılıklara çarparak kısa nefeslerle esiyordu. Uzaklarda, yeşillere bürünmüş bir tepede, notro çiçekleri[1] vadiye doğru kırmızı dillerini uzatmıştı. Aklıma gelen garip bir fikri, yüksek sesle dile getirdim:

"Belki de bu evren, yüce bir ruhun gölgesidir."

Bu fikrim genci çok şaşırtmış olacak ki hemen sordu:

"Eğer dediğin gibi olsaydı, bu gezegenin sakinleri ne yaparlardı? Özgür mü olurlardı, yoksa senin gibi otoyollara mecbur mu?"

"Bana göre yaşamak, öğrenmektir. Yaşadığımız her şeyin aslında bir anlamı var. Vicdanımız ne kadar gelişirse, başımıza

1 Şili ve Arjantin'de yetişen, "embothrium coccineum" adıyla da bilinen kırmızı çiçekli bir ağaç. (Ç.N.)

gelen olayların özünü anlayabilmemiz de o kadar kolay olur. Bazen karşı koyduğumuz acı ve hastalıklar bize manevi zenginlik katabilecek unsurlar olabilir. Bu yüzden başına her ne gelirse gelsin, kendini geliştirebilme fırsatını sunduğu için hayata minnettar olmalısın. Kader her zaman, en çok karşı koyduğumuz ve kabullenmek istemediğimiz şeyleri bize öğretmenin bir yolunu bulur."

"Kader nedir? Çok ciddi bir öğretmene benziyor..."

"Her bir kişinin gittiği yoldur..."

"Onu değiştirmek mümkün mü?" diye sordu aklı karışmış bir ifadeyle.

"Evet." dedim kısaca. Her ne kadar dünya üzerindeki farklı kütüphanelerde nafile bir çabayla bu soruya cevap arayan milyarlarca kitabın varlığının bilincinde olsam da. Gencin bana şaşkınlıkla bakmaya devam ettiğini fark edince örneğimi görselleştirmeyi denedim:

"Durmak bilmeden akmak zorunda olan bir nehir olduğunu farz et. Sana en az karşı koyan geçiş yerini bulabilmek için dağ-

ların arasından akmaya çalıştığını... Zorluklar, bu yolda karşına çıkan çakıl taşları gibidir. Eğer onları da yanında sürüklersen, akışını engelleyecek bir set öreceklerdir sonunda. Fakat karşına çıktıkları gibi birer birer aşmayı başarabilirsen onları, akışın sürekli, suyun kristal gibi berrak olacaktır; her bir taşla temasın, suyunun parlaklığını artıracaktır. Öyle bir an gelir ki, bu şeffaflıktan dolayı kendini suçlu ve değersiz hissedebilir, suyunu bulanıklaştırmanın bir yolunu arayabilirsin. Veya belki de tembelleşir ve kendini düz arazilerde oyalamaya başlarsın, ta ki bir düzlükte tamamen kuruyana kadar. Veyahut gözünü karartır, yüksek bir tepeden çağlayan olur akarsın ya da dolambaçlı kanyonların arasına girip yolunu kaybedersin. Ruhun buz kaplayana kadar sertleşebilir ya da çöllerdeki seraplarda soğuk kucaklamalarla kendini sonlandırırsın..."

"Eğer bir nehir olsaydım, ne donmak isterdim ne de çölde ölmek." diye itiraf etti.

"O zaman kendini saflıkla besle ve şeffaf ol. Cömert olmayı hayal et, karşılığında edineceğin çevrende kendini yenile; nereye gidersen git, sükûnetin, geçtiğin yerdeki susuzluğu giderecektir. İdeallerine güvenirsen, diğerlerine de ilham verirsin; var olmanın bilincine varırsan, diğerlerinin de gözlerini açarsın. Bir amaçla yaşarsan, kaderini tanırsın."

Konuşmayı bıraktım. Ant Dağları'nın mavi siluetinin gölgesinde yavaşça ilerlerken karşımıza çıkan engebeli topraklara uzandı bakışlarımız sessizce.

ALTINCI BÖLÜM

Genç, nehrin görüntüsüyle büyülenmiş, kendi düşüncelerine gömülmüştü. Saatlerdir yanımda tanımadığım biriyle seyahat ettiğimi fark ettim ansızın, -evet, sevimli bir yabancıydı fakat yine de yabancıydı işte- onun hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Bu kendine münhasır genç adamı yakından tanımayı arzu etsem de, içimden bir ses bu fırsatının kısa süre içinde kendiliğinden ortaya çıkacağını, benim durumu zorlamamamı söylüyordu. İnsanlar kimi zaman istiridye gibidirler; yapmamız gereken tek şey, içlerinde taşıdıkları inciyi bize sunmalarını beklemektir. Ne var ki az sonra işiteceğim soruyu, gizem ustası bir müneccimin dahi tahmin edebilmesi imkânsızdı:

"Kuzuların da problemleri olur mu?"

"Ne dedin?"

"Kuzuların da problemleri olur mu?" diye sakince tekrar etti genç adam, kendisine söyleneni anlaması için iki kez tekrar edilmesi gereken insanlardan biriymişim gibi.

Beni yavaşlamak zorunda bırakan düşük benzin seviyesi için Tanrı'ya şükrettim, aksi takdirde böyle bir soru karşısında yoldan çıkabilirdim. Sorduğu şeyde ciddi olduğunu anlamam için bir bakışı yetti. Canım biraz sıkılmıştı, tüm içtenliğimle cevap verdim:

"Dürüst olmak gerekirse, bilmiyorum." dedim. "Emin olabilmek için bir kuzu olmak gerekirdi, sence de öyle değil mi?"

Gencin onaylayarak cevabımdan memnun kaldığını görünce çok şaşırdım. Belki de verdiğim cevabın doğruluğu değil, kendi cehaletini tanıyabilme yetisine sahip bir yetişkin ile birlikte zaman geçirmenin verdiği bir memnuniyetti bu. Şöyle devam etti sözlerine:

"Yani demek istediğin, örneğin bir çiçeğin problemlerini tanımak için bir çiçek olmak gerektiği, değil mi?"

Fakat ben tüm akşamüstünü kendimi savunarak ve yol arkadaşımın sıradaki sürprizini bekleyerek geçirmeye gönüllü değildim. Bu önümdeki an, bir karşı atak yapabilmek için mükemmel bir fırsattı.

"Yanılıyorsun arkadaşım." dedim, alınmış gibi yaparak. "Çiçeklerin problemlerini anlamak için bir çiçek olmana gerek yok; çiçekler çok güzel ve savunmasızlar. Bazılarının, güzelliklerine kapılıp, onları topraktan koparak bir vazoya koymak isteyenlerden korunabilmeleri için dikenleri var."

Dehşete düşmüş bir ifadeyle baktı bana. Bir an bayılacağını düşündüm, fakat kendine geldi ve şöyle dedi:

"Peki dikenler onları korumayı başarabiliyor mu?"

Bakışları onaylayıcı bir cevap arıyordu, fakat gerçekliğe verdiğim aşırı değer tümüyle içime işlediği için amansızdım; sonuçta bu da bir oyundan başka bir şey değildi.

"Hayır." dedim. "Dikenler onları korumayı başaramıyorlar. Onların problemi de bu."

Yüz ifadesini gördükten sonra, garip yol arkadaşım için olayın bir oyun olmadığının farkına vardım. Daha sonra bu durumun, onun çok sevdiği arkadaşıyla ilgili bir ölüm kalım meselesi olduğunu üzülerek öğrenecektim.

Bazen, fark etmeden de olsa, yetişkinler olarak çocukların derinden hissettikleriyle oynuyor ve onların isteseler dahi zarar veremeyecekleri birçok değerli şeyi yok ediyoruz.

Çiçeklerin bu problemlerine rağmen binlerce yıldır hayatta kalabildiklerini ve yapılarının bu problemi kaldıracak şekilde olduğunu hatırlatmanın bir faydası yoktu. Genci endişelendiren bu değildi. Onun istediği şey, eşsiz bir çiçeği kurtarmaktı; ama bir çiçek eşsiz olduğunda, ne istatistikler ne de dünyadaki tüm bahçecilik kitapları durumu telafi edebilirdi. Yüksek sesle düşünür gibi karşılık verdi:

"Belki güzelliklerinden vazgeçerek saklansalar, problemleri de olmazdı... Ama işte o zaman çiçek de olmazlardı." diyerek sonuca bağladı: "Mutlu olmak için bizim hayranlığımıza ihtiyaçları var. Kibir, işte onların problemi bu."

O an merak duygusunun sürgüne gönderdiği, gözlerinde daha önce de gördüğüm hüzünlü ifadenin eski yerine döndüğünü gördüm.

"Her neyse, kuzuların ve çiçeklerin problemleri beni artık ilgilendirmiyor."

Daha sonra neyi kastettiğini anlayacaktım. Kısa bir duraksamadan sonra devam etti:

"Ben bir süredir görmediğim birini arıyorum. Biraz sana benziyor aslında, ama onun makinesi uçuyor."

"Bir uçak mı?" diye sordum, kafam biraz karışmıştı.

"Evet, ondan; bir uçak."

"Peki nerede yaşıyor?" diye yardımcı olma niyetiyle sordum, bölge haritasında işaretlenmiş birçok havacılık kulübünün yerini biliyordum.

"Bilmiyorum." diye karşılık verdi üzülerek. "İnsanların birbirinden bu kadar uzak yaşadığını bilmiyordum."

Yüzümdeki şaşkınlığı görünce ekledi:

"Dünya çok büyük, biliyor musun? Benim gezegenimse çok küçük."

"Peki, onu bulmak için ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordum; bir yandan da ergenlik yıllarımda okuduğum tüm gizem romanlarının bulunduğu kısmı açıyordum zihnimde. Ama gencin verdiği cevap, Hercule Poirot'u[2] bile şaşkına uğratır nitelikteydi:

"O bana gülümseyen yıldızlar hediye etmişti." dedi özlem yüklü bir sesle. Bir anlığına da olsa hisleri onu ele geçirmişti, gözlerinin yaşardığını fark ettim.

2 Agatha Christie tarafından yaratılan, Belçikalı dedektif karakteri. (Ç.N.)

İşte o an, yıldızlara gülümseyen pilotu gözümün önüne getirmeye çalışırken, yol arkadaşımın kim olduğunu fark ediverdim. Tabii ya! Kuzu, çiçek, mavi palto... Onu gördüğüm ilk an tanımalıydım, ama kendi uzak yıldızımın içinde o kadar kapalı kalmıştım ki...

YEDİNCİ BÖLÜM

İşte tam da o anda, arabanın motoru depodaki son litre benzini de tükettiğinde, gözlerimizin önünde bir benzin istasyonu beliriverdi yardımımıza koşarcasına. Rahatlayarak iç geçirdim. Depoyu doldurup, arabanın su ve yağ seviyelerini ölçtürdükten sonra, Genç Prens'in elini yüzünü yıkaması için lavaboya gitmesinde ısrar ettim. Kendine çekidüzen vermek istemiyor gibiydi.

Otoyolda bir süre daha ilerledikten sonra, şöyle sordum:

"Sana kuzuyu hediye eden kişiydi o, değil mi?"

İkimiz de kimden bahsettiğimi biliyorduk. Cevap verirken yüzündeki ifadeden acı okunuyordu.

"O zamanlar öyle sanıyordum..."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordum, devam etmesini teşvik etmek için.

Yüzünden hüzün, şüphe, öfke ve yine hüzün geçti birkaç saniye içinde. O şeffaf gözleri aslında içten içe yanıyor, belki de bir ümitle tutuşuyordu. İçimden bir ses, onu buralara kadar sürükleyenin de işte bu ümit olduğunu söylüyordu. Sonunda teslimiyet yüklü bir sesle şöyle dedi:

"Hüzünlü bir öykü bu. İlgini çekeceğini sanmam..." Benim kuzunun varlığından nasıl haberdar olduğumu bir an bile yadırgamadan.

"Elbette ilgimi çeker!" Öyle vurgulu söylemiştim ki bunu, daha önce hiç görmediğim bir kuzunun varlığıyla neden bu kadar ilgilendiğimi açıklamak zorunda kalabileceğimden endişe duydum.

Genç Prens'in hikâyesini anlatmaya başlaması beni rahatlattı; rakibim, beni tek bir hareketle şah mat edebilecek durumdayken bunu görmezden gelmişti sanki.

Bir sabah, Genç Prens her zamanki gibi gezegeninin temizlemek ve düzenlemekle uğraşırken -"Gezegeni temiz tutmak önemlidir, biliyor musun?" diyerek duraksadı- koparmak üzere olduğu bir ot ona şöyle demiş:

"Eğer beni koparırsan, bir kez daha yanılgıya düşersin."

"Bir kez daha yanılgıya düşersin derken ne demek istiyorsun?" diye sormuş o da, bunun bir tuzak olduğundan şüphelenerek.

"Çok işine yarayabilecek zeki bir ottan mahrum bırakırsın kendini demek istiyorum. Sonuçta benim sana ne kötülüğüm dokunabilir ki? Hayatım ellerinde. Beni istediğin zaman koparabilirsin, ama bence ihtiyacın olacak bana. Sen benim efendim, bense senin hizmetkârın olacağım."

Henüz karar vermeyen Genç Prens, yeni bir soru sormuş:

"Bir kez daha yanılgıya düşersin dediğinde ne söylemek istedin? İlk yanılgı hangisiydi?"

"Çok basit, efendim. O kutuda bir kuzu olduğuna inanıyorsun, değil mi?"

"Ama kutuda bir kuzu var gerçekten!" diye haykırmış kızgın Genç Prens. "Dünya'daki arkadaşımın bana hediye ettiği olağanüstü beyaz bir kuzu. Ne yazık ki benim vedamın onda ya-

rattığı acı yüzünden, bana kuzunun ağızlığını ve tasmasını vermeyi unuttu. Bu nedenle onu gezmeye çıkaramıyorum, yoksa kaçıp çiçeği yiyebilir."

Derin bir nefes alıp, otu yerden sökmeye hazırlanırken, yeniden dile gelmiş bitki:

"Efendim, eğer kendini duygularına kaptırmak yerine açıklamama izin verirsen, konuyu enine boyuna izah edebilirim."

Genç Prens, otun açtığı yapraklarından birinde, bir çocuğun yanında bir kuzu ile durduğu sahneyle karşılaşınca çok şaşırmış; bir süre inceledikten sonra, bu kadar güzel bir resim görmediğini itiraf etmek zorunda kalmış.

"Bu bir resim değil, fotoğraf." demiş zafer dolu bir edayla ot, ömrünü uzattığının farkındaymış. "Bu gerçekliği olduğu gibi yakalayabilen bir görüntü. Senin de görebileceğin gibi, kuzunun boyu çocuğun belini geçiyor. Eğer bana daha önce sorsaydın, sana kuzuların, yeni doğanlarının bile, elindeki yirmi santimetrelik kutudan daha büyük olduğunu söylerdim."

Daha sonra şefkatli bir sesle Genç Prens'in kalbine saplayıvermiş hançerini:

"Üzgünüm efendim, sana bunu söylemek zorunda kalmak bana acı veriyor; ama senin hizmetkârın olarak, güveninden faydalanmış bu kötü arkadaşına karşı seni uyarmak benim görevim. Çünkü o kutu aslında boş."

İşte o an Genç Prens'in dünyası paramparça olmuş. Hayatının en hüzünlü günüymüş. O zamandan beri kimseden, hiçbir şeyden emin olamaz hale gelmiş. Artık hiçbir gün batımı onu teselli edemezmiş...

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Konuşurken yanaklarından gözyaşlarının süzüldüğünü fark edince, karşımdaki ufuk çizgisinde gittikçe kararan otoyolun gri çizgisini takip edebilmek için kendimi zorlamam gerekti. Genç Prens aynı pes etmiş ifadeyle sözlerine devam etti:

"O andan itibaren, ot bana daha önce anlamadığım şeyleri açıkladı. Çiçeklerin kötü niyetli hileleri ve insanların güvenilmez davranışları hakkında uyardı beni. Kimya ve fizik bilimleriyle tanıştım, modern istatistikler ve farklı ekonomiler hakkında bilgi edindim. Çok renkli bir ekran gibi açılan yapraklarında onlarca oyun öğrendim. Ama kuzum yanımda olmadan günler daha uzun, gün batımları daha hüzünlüydü artık..."

Bir gece Genç Prens, gerçekçi ve dokunaklı bir rüya görmüş. Bir uçak kullanan arkadaşıyla birlikteymiş, Dünya üzerindeki muhteşem manzaraların üzerinden uçuyorlarmış. Büyüleyici vadilerle ayrılmış devasa dağlar varmış, arada sırada uçağın

gölgesini yansıtan berrak nehirler akmaktaymış. İnatçı ormanlar tarafından rüzgâra karşı korunan, çiçeklerle örtülü halılara benzeyen ovalar keşfetmişler. Alçaktan uçtukları için, geyikleri, atları, keçileri, yaban tavşanlarını ve tilkileri görebiliyorlarmış; tarlaların arasından nasıl özgürce koştuklarını... Akarsularda neşeyle sıçrayan alabalıkları bile görmüşler.

Genç Prens'in soracak sorusu, arkadaşının da ona yapacağı bir açıklaması yokmuş.

Gözlerinin önünde uzanan muhteşemliğe bakmakla ve gülümsemekle yetiniyorlar; dikkat çekici yeni bir şey gördüklerinde, birbirlerine işaret ederek gülüşüyorlarmış. Daha önce hiç bu kadar mutlu olmamışlar. Arkadaşı birdenbire dönmüş ve çimenlerle kaplı bir tepeye ineceklerini söylemiş. İnişleri muhteşemmiş, sanki Dünya onlara sıcak bir karşılama yapmak için özel bir kibarlık sergiliyormuş. Uçaktan indiklerinde, arkadaşı onu tepenin diğer tarafına götürmüş, burada küçük

kuzularıyla sakin sakin otlayan bir beyaz koyun sürüsü varmış. Arkadaşı şöyle demiş:

"Hepsi senin için. Kaç tane olduklarını bilmiyorum fakat onları saymanın önemli olmadığını düşündüm. Senin gittiğin gün başlamıştım onları büyütmeye, bu sürü sana olan hislerim gibi büyüdü."

Duygulanan Genç Prens, arkadaşına yaklaşıp ona sarılmak istemiş ama birdenbire uyanmış, karanlık ve sessiz gezegenindeymiş meğer yapayalnız. Göz pınarlarından dökülen tatlı yaşlar yere düşünce acılaşmışlar. Prens içinden bir sesin şöyle dediğini duymuş: "Arkadaşını bul ve sana neden böyle yaptığını anlatsın, yalnız o zaman yıldızları yeniden görebilirsin..."

Ertesi gün erkenden, son zamanlarda aralarında bir uzaklık oluşan çiçekle vedalaşmaya gitmiş. Çiçeğin rengini kaybettiğini, solduğunu görmüş; sanki ilgi görmediği için bitkin haldeymiş.

"Elveda, ben gidiyorum." demiş Genç Prens, ama çiçek cevap vermemiş. Bunun üzerine Prens onu okşamış, sevmiş; ama çiçek yine hareketsiz kalmış. Artık Prens'i orada tutacak hiçbir şey yokmuş.

Yolun bir kısmında tehlikeli baobab ağacı filizleri çıkmış, toprak da sarsılıyormuş; "Kesin yanardağların temizliğine dikkat etmemem yüzünden..." diye düşünmüş. Ama tüm bunların artık bir önemi yokmuş. Tam yola çıkmaya hazırlanıyormuş ki otla karşılaşmış.

"Bu kadar erken nereye gidiyorsun böyle?" diye sormuş.

Genç Prens onu endişelendirmemek için hiçbir şey söylememiş, ama ot onun gözlerinden bilmek istediği her şeyi okumuş ve haykırmış:

"Gidemezsin! Sen benim efendimsin!"

"Bu andan itibaren özgür kalabilirsin."

"Bana bunu yapamazsın. Artık özgür yaşayamayacağımı biliyorsun. Benim birine hizmet etmeye ihtiyacım var, senin de birinin sana hizmet etmesine..." diye ısrar etmiş ot.

"Eğer sensiz yaşayamasaydım; ben senin kölen olurdum, sen de benim efendim."

"Beni burada bırakırsan ölürüm. Otları söküp atacak başka bir efendi yok burada, kısa sürede tüm gezegeni ot kaplar!"

Genç Prens bir an duraksamış; ama kararını çoktan vermiş aslında, hayallerinin sesini dinleyecekmiş.

"Benimle gelmek istersen, seni koparmak zorunda kalırım." demiş ota, kökünden sıkıca kavrayarak.

"Hayır, yapma!" diye bağırmış ot.

"O zaman, elveda..." demiş Prens ve yola koyulmuş.

"İşte benim yolculuğum böyle başladı." dedi Genç Prens. Uzun bir yolculuk olduğunu anlamıştım. "Sonunda Dünya'ya, bu eşsiz yere vardım. Hayvanlar ve bitkiler artık benimle konuşmuyorlar çocukluk yıllarımdaki gibi. Bana yol gösterebilecek bir insan da bulamadım. Bitkin ve nereye gideceğimi bilmez halde senin beni bulduğun yere yığıldım..."

Sessizliğe büründü. Er ya da geç kendi içimize meşakkatli bir yolculuğa çıkmamız gerekeceğini anladım: Başka hiçbir zafer, bundan daha büyük mükâfat olmayacaktı.

DOKUZUNCU BÖLÜM

"Senin de görebileceğin gibi, bu çok hüzünlü bir hikâye. Bana yardım etmek için elinden pek bir şey geleceğini sanmıyorum." diye sonlandırdı sözünü Genç Prens.

Bense o kadar gömülmüştüm ki anlattıklarına, sonunda sözlerini bitirdiğinde, arabayı o ana kadar otomatik pilot kullanıyormuş hissine kapıldım.

"Gerçekten hüzünlü bir hikâye..." diye onayladım. "Fakat sana yardım edemeyeceğimi düşünerek yanılıyorsun. Yapılabilecek birçok şey var!"

Genç Prens hemen savunmaya geçti:

"Anlamadığın nedir senin? Yıldızları güldüren arkadaşımı, akşamüstlerini geçirirken bana eşlik eden kuzuyu, güzelliği ve oyunlarıyla hayatıma neşe veren çiçeği kaybettim ben. Koru-

yucum ve akıl hocam olan otu ve belki de yanardağların patlamasıyla ortadan kaybolacak küçük gezegenimi bir daha asla göremeyeceğimi anlamıyor musun? Bana nasıl yardım edebileceğini düşünüyorsun?" Bu ani, tutkulu çıkışı yüzünden yanaklarına biraz renk gelmişti.

"Evet, tam da böyle düşünüyorum. Kaybettiğin her şeyi ve daha fazlasını geri kazanmana yardım edebilirim. Çünkü her şeyden öte, yaşama sevincini, mutluluğun kendisini kaybetmişsin... Ama bunu yalnızca bana izin verirsen ve kendi kendine yardım etmeye hazırsan yapabilirim."

Şüpheli bir bakış attı bana, ama tek söz etmedi. Ben de konuşmaya devam ettim:

"Bu hayatında karşılaştığın ilk önemli zorluk ve bunu çözmelisin. Aslına bakarsan, şu an bu zorluğun altında ezildiğini hissetsen de dünyanın sonu değil. Bu durumu aşma isteğin senin lehine çalışan bir unsur; gerek manevi kişiliğin, gerekse hayvani içgüdülerin bu şekilde çalışıyor çünkü."

"Ben bile varlığını hissedemezken, bu problemi aşmak için gerekli güce sahip olduğumdan nasıl bu kadar emin olabilirsin?"

"İyi gözlemlemişsin." dedim, dikkatini çekmeyi başarabildiğim için kendimi tebrik ederek. "Sana neden bu kadar emin olduğumu söyleyeceğim. İlk olarak, gezegeninin alıştığın güvenilirliğini arkanda bırakarak, bir çözüm arayışı içinde evrene açılma cesaretini gösterdin. İkincisi, tüm gücünün tükendiğini hissetmene rağmen, birilerinin seni bulabileceği bir yere varmayı başardın. Eğer otoyolun veya bir tarlanın orta yerine düşseydin, şimdiye kadar muhtemelen ölürdün. Üçüncüsü,

aramızdaki sohbetin zorluklar ve problemler üzerine olması da, şu an içinde bulunduğun açmazdan çıkmana yardım edecek bir bilgi arayışında olduğun anlamına gelir."

Dikkatini ve güvenini kazanmaya başladığımı fark edince sözlerimi sürdürdüm:

"Daha önce problemleri nasıl çözeceğimizden bahsetmiştik. Eğer istersen, senin zorluğuna bakabiliriz. Zorluk diyorum, çünkü bunu aşabileceğini biliyorum. Ve sen buna inanmasan bile, çözüm için gerekli anahtar senin içinde."

Hemen karşılık verdi:

"Bunu nasıl söyleyebilirsin? Arkadaşımın ihanetini öğrenene kadar mutlu ve huzurlu bir hayatım vardı. Tüm mutsuzluğumun yegâne sebebi bu." dedi içerlemiş Genç Prens.

"Kendini problemin dışında tutuyor ve içinde bulunduğun durum için bir başkasını suçluyorsun; bu da problemin çözülmemesi için mükemmel bir yol." dedim sakince. Alev almış gözleri hâlâ üzerimdeydi. Karşı çıkan herhangi bir şey söylemesine fırsat vermeden devam ettim:

"Sevgili dostum, sana arkadaşının ihanetinin aslında zannettiğin şey olmadığını açıklayacağım, en azından senin itham ettiğin gibi bir kötü niyetinin olmadığını göreceksin. Ama şimdilik arkadaşının sana ihanet ettiğini farz edelim. Bu ona kızmanı haklı gösterecektir, hayal kırıklığı yaşıyor ve hatta üzülüyorsun; ama bunların hiçbiri çiçeğin güzelliğini, gün batımlarının şaireneliğini veya yıldızların müziğini takdir etmeyi bırakmanı haklı çıkarmaz."

Dinleyicimin dikkatini tekrar kazanmıştım, daha sakin bir tonla devam ettim:

"Arkadaşının sözde ihanetinin yıkıcı bir etkisi oldu, çünkü hayatını çok kırılgan bir temele bağlamıştın. Büyük ihtimalle kuzu artık seni mutlu edemezdi, kendi kendine kapanan çiçek bir teselli veremezdi. Gündelik hayatında yaptıklarının ruhunu tatmin etmediği açık, sana geçici bir sığınak olabilecek bir uğraş da edinmemişsin. Tüm gerçekliğin yavan bir hal almış; günlerine sükûnet getiren tek şey, kayıp arkadaşına duyduğun hasret haline gelmiş muhtemelen. Bu yüzden tek dayanak noktan da parçalandığında, geri kalan her şeyin yerle bir olması çok anlaşılır. Senin dünyan zaten boştu; çiçek sen ayrılmadan çok önce senden ayrılmıştı aslında. Arkadaşının ihaneti buna zemin hazırlamış olabilir, ama şu an içinde bulunduğun durumun hiçbir şekilde sebebi değil. Bunu ne kadar erken kabullenirsen, o kadar hızla yol alabilirsin çözüme."

Prens'in içten içe, kendini haklı çıkarma ve durumu kabullenme dürtüleri arasında bir savaş yaşadığını hissettim ve yine aşikâr olduğuna inandığım başka bir gözlemimi paylaştım:

"Kendinden daha fazla emin olabilseydin, hislerine daha çok güvenebilseydin; bahsettiğin ot, kalbinde açılan o yaradan bu kadar kolayca içeri sızamaz, hayatını bu kadar olumsuz etkileyemezdi."

Genç Prens karşı çıkmaya yeltendi, muhtemelen otu savunacaktı, ama nefes almadan konuşmamı sürdürdüm:

"Neden çoğu zaman bize mutsuzluk getirenin, aldanmaya sürükleyenden daha iyi olduğunu düşünürüz?"

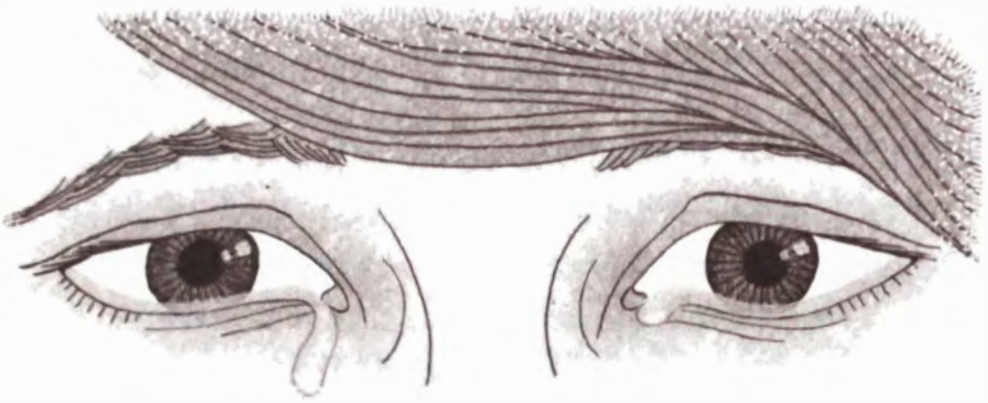
Sorumun onda yaşattığı anlık şaşkınlık karşısında bir an duraksadıktan sonra devam ettim:

"İyilik yapma bahanesiyle hayallerini yıkanlardan uzak dur, çünkü genelde yıktıkları hayallerin yerine koyacakları daha iyi bir şeyleri yoktur!"

Kötü haberleri veren elçileri öldürten o kadim gelenekte bilge bir yan olup olmadığını düşündüm. Geçip giden senelerle birlikte, çoğu zaman gelen haberlerin doğru olmadığını veya haberi verenin, söylediğinden farklı bir niyeti olduğunu öğrenmiştim. Yapabileceğim hiçbir şey olmadığı durumlardaysa da, kötü haberi olabildiğince geç almak isterdim. Böyle düşünerek sözlerime devam ettim:

"Er ya da geç, hayaller hayal olmaktan çıkar. Yaşam hayalinden ölümle uyanırız veya belki de tam tersi. Arkadaşının sana dünyanın en güzel kuzusunu, senin rüyalarında gördüğün, hayalini kurduğun, büyütebileceğin, sana küçük gezegeninde eşlik edebilecek yegâne kuzuyu hediye ettiğine eminim. Gün batımlarında sana eşlik etmedi mi şimdiye kadar? Kendini yalnız hissetmemek ve onun da kendisini yalnız hissetmemesi için akşamları onunla vakit geçirmedin mi? Onu evcilleştirdiğin için onun sana, senin de ona ait olduğunu düşünmedin mi? Yaprakta gördüğün fotoğraftakine göre çok daha canlı ve gerçek olduğundan şüphem yok, çünkü diğeri yalnızca bir kuzuydu; fakat kutudaki kuzu, senin kuzundu."

İşte o an, yolculuk ederken neden sevdiklerimi yanımda götürmediğimi anladım: Kalbimde taşıdığım görüntüleri çok daha canlıydı çünkü. Sonrasında duraksadım. Genç eşlikçime

döndüğümde, göz pınarlarının yaşlarla dolduğunu fark ettim; uzun süredir ağlamayı arzuluyor gibiydi.

"Teşekkürler..." dedi Genç Prens, kollarını kucaklar gibi kavuştururken, başını omzuma dayadı ve usulca uyuyakaldı.

ONUNCU BÖLÜM

Birkaç saat sonra, hava kararmak üzereyken, akşamı geçirmeyi planladığım yerin yakınlarına ulaşmıştık. Otoyol, gündüz olduğu gibi bomboştu, ama artık en azından insan varlığına dair belirtiler görülebiliyordu: Bahçeleri rüzgârdan koruyan yol kenarlarındaki akkavaklar, bir elin parmağıyla sayılabilecek terk edilmiş kulübeler ve kim bilir kaç koyunu içeride tutmak için kurulmuş tel örgüler.

Gün batımları, Genç Prens'in yıldızındakinin aksine, Patagonya'da uzun ve sessiz olur; bu esnada gökyüzünün yarısı pembe, lila ve mor tonlarıyla boyanırdı. O akşamüzeri gün batımı da işte böyle haşmetliydi, görebilmesi için Genç Prens'i uyandırma ihtiyacı duydum.

"Şu güzelliğe bak!" dedim ufku işaret ederek, işte o an bir saniyeliğine gözümü yoldan ayırmıştım.

"Dikkat et!" diye uyardı genç beni, ama iş işten geçmişti. Arabanın ön kısmı sert bir darbe aldı ve savruldu. Frene bastığımda, dikiz aynasından yolda yatan beyaz bir hayvan gördüm, bir koyun olmalıydı. Arabayı durdurup indim ve ne kadar hasar aldığını görmek için ön kısmına yöneldim. Genç Prens ise ne yaptığımı anlamıyormuş gibi baktıktan sonra, tam ters yönde ilerledi. Ezilen hayvana yardım etmeye çalışacağını fark edince seslendim:

"Yapma. Böyle sert bir darbeden sonra ölmüş olmalı. Yapabileceğimiz hiçbir şey yok."

Fakat beyaz karartıya doğru koşmaya başlayan genç bağırdı:

"Bugün bana her zaman yapabileceğimiz bir şey olduğunu öğrettin, yapabileceğimiz bir şey olmadığına inandığımız zaman bile!"

Ben eğilerek arabanın hasar görmediğini, tek zararın hayatını kaybeden hayvan olduğunu fark ederken, söyledikleri kulaklarımda yankılandı. Genç Prens, en azından bir anlığına bile olsa beni, kalbimin, dokunduğum metalden de sert olduğuna inandırdı. Kaldı ki bu sert metal bile bükülme ve göçme hoşgörüsüne sahipti. Genç tarafından azarlanmanın verdiği suçluluk duygusuyla ona doğru ilerledim. Yanına geldiğimde, kucağında okşayıp sevdiği kocaman, beyaz bir köpek olduğunu gördüm. Ölmekte olan hayvan inliyordu, çok dokunaklı bir sahneydi bu. Bakışlarımı kaldırınca, üzgün suratlı iri yarı bir adamın tehditkâr adımlarla yakınlardaki kulübeden çıkıp bize doğru ilerlediğini fark ettim. Köpeğin sahibi olmalıydı. Gereksiz bir tartışmanın önüne geçmek için çekilmenin mantıklı olduğunu düşündüğümden, genç arkadaşıma gitmemiz gerektiğini söyledim. Fakat genç yerinden kıpırdamadı, korku ve

acı içindeki hayvanı okşamaya devam etti. Adam bize yaklaşmaya devam ediyordu, olası tehlikeleri düşünerek, ona telafi niteliğinde bir şeyler önermenin isabetli olacağını düşündüm. Yanımıza gelince cüzdanımı çıkardım, birkaç kelimeyle özür dilemeye çalıştım, fakat adam iğrenmiş bir ifadeyle bana yerimden kımıldamamamı işaret etti; üçümüz de takip eden acı dolu dakikalarda sessizce durduk.

Bugün dahi zihnimde kazılı duran o köpeğin hali, bir şekilde gözümün önüne gelir. Yeni arkadaşım haklıydı. Elbette bir şey

yapabilirdik. Genç Prens gözlerine sevgiyle bakarken, dev köpek de yavaş yavaş korkusundan uzaklaşmaya başlamıştı, ne de olsa artık yalnız değildi. Sonunda, neredeyse bir insan gibi baktı, teşekkür etmek ister gibiydi. Önce sol gözü kapandı, sonra sağ. Nihayetinde tüm bedeni bir kez kasıldı, yalnızca tek bir kez ve sonra hareketsiz kaldı.

Genç Prens birkaç dakika daha okşadı onu. Hayatın, hayvanın vücudunu terk ettiğini anladığında, ilk kez başını kaldırıp adama baktı, gözleri yaşlarla dolmuştu. Adamsa, kendinden beklenmeyecek bir sıcaklıkla, sert elini gencin altın renkli saçlarına koydu; genci nazikçe köpekten ayırdıktan sonra, köpeği kollarına aldı.

"Benimle gel..." dedi gence.

Onlara eşlik etmeye yeltenmiştim ki beni durdurdu:

"Hayır, siz değil. Yalnızca o." dedi. Sonrasında beni sakinleştirmek için ekledi: "Meraklanmayın, fiyatı olmayan şeylerle alakalı bir durum bu."

ON BİRİNCİ BÖLÜM

O an hissettiklerimi tarif etmem imkânsızdı. Alınmıştım ve kendimi yanlış anlaşılmış hissediyordum; zira benim davranışım, yaşadığımız toplumda herkesin vereceği alışılmış bir tepkiden ibaretti. Hatta insanların büyük çoğunluğu benim yerimde olsa durmazdı bile diye düşündüm; dursalar da benim gibi özür dileyerek, maddi bir telafi önermek bir yana, köpeğin sahibine hayvanı serbest bırakarak sürücüleri kaza riskine soktuğu için çıkışırdı. Gence olabileceklerden de endişeleniyordum; başka bir insanla birlikte olması, onu bulduğum gün tek başına yattığı yol kenarında öylece bırakmaktan daha tehlikeli olabilirmiş gibi... Mütemadiyen bastırmayı tercih ettiğimiz bir sevginin bize yol göstermesine izin vermek yerine, nasıl çoğu zaman korku ve güvensizlik etkisi altında kalarak hareket ettiğimizi düşündüm. İnsanlık, tüm insanların birbirine bir şekilde bağlanmış olmasıyla lanetlenmiş (veya kutsanmış). Birimiz acı çektiğinde, hiç kimse tam anlamıyla mutlu olamaz.

Bu dünyanın hiçbir şeyi bize uzak değil, ne acısı ne de mutluluğu. Mutluluğun varlığı acınınkine engel değil, acının varlığı da mutluluğunkine. Zira insan acıyı ne kadar yakından tanırsa, daha sonra mutluluğun kıymetini o kadar iyi bilebilir. İşte tam da bu yüzden hislerimizi susturmamalıyız, asla yabancı kalmamalıyız onlara.

Güneş ufkun karanlığında görkemli bir edayla batarken, kalbimde yeni bir gün doğmaya başlamıştı. Birdenbire Genç Prens'in kollarında ne olduğunu anlayamadığım bir şeyle tek başına döndüğünü gördüm. Bana yaklaştığında, taşıdığı şeyin muhteşem, beyaz bir köpek yavrusu olduğunu fark ettim. Gördüklerime inanamamıştım; sevgili yoldaşını elinden aldığımız adam, bizlere karşılığında hediye olarak yeni bir hayat armağan ediyordu.

Bu, sevginin mucizesi ve aynı zamanda Genç Prens'ten aldığım ilk dersti. Ben bildiklerimi sözcükler aracılığıyla paylaşmıştım; o ise, usta bir öğretici gibi, bilgeliğini sükût halinde göstermişti. Sevmekle ilgili yüzlerce kitabın, basit bir öpücüğün yanında; yüzlerce tartışmanın, basit bir sevgi gösterisinin yanında bir hiç olduğunu, o an kadar net görmemiştim hiçbir zaman.

"Kuvasz cinsi bir yavru bu." dedi. "Biliyor muydun?"

"Evet." dedim. "Tibet kökenlidir, günümüzde Doğu Avrupa'nın bazı bölgelerinde de bulmak mümkün."

"Adam benim ona iyi bakacağımı düşündü." diye açıkladı, yeni yol arkadaşını inceleyip severken. "Ona Alas[3] adını vereceğim

3 Kanatlar. (İsp.) (Ç.N.)

pilot arkadaşımın anısına, çünkü tıpkı bulutlar gibi bembeyaz ve yumuşacık."

Sesi, o ana kadar duymadığım tatlı bir edayla çınlamıştı. Böylelikle artık üç kişilik bir ekip olarak, rahatlamış bir şekilde arabaya bindik ve geceyi geçireceğimiz motele doğru yeniden yol almaya başladık.

O andan itibaren, Genç Prens inanılmaz bir hızla, doğal, mutlu haline dönmeye başladı. Akşam yemeğinden sonra Alas'ın da bizimle aynı odada kalması için izin koparmayı başardık. Ufaklık yalnızca, genç yol arkadaşım yatağa çıkmasına izin verip, onu göğsüne yatırıp kucakladığında sakinleşiyordu. Kısa süre sonra ikisi de uyuyakalmıştı. Genç Prens'in yüzünde narin bir gülümseme açıvermişti. Rüyalarında yeniden uçmaya başladığında, Alas'ın da ona eşlik edeceğini biliyordum.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Ertesi sabah erkenden yola çıktık. Gözlerimizin önünde akıp giden uçsuz bucaksız yol ikimizi de içine almıştı. Tüm çoraklığına rağmen manzara yine de ilgi çekiciydi, belki de içten içe onu beğenme arzusu duyduğumuz içindi bu. Genç Prens kucağında tuttuğu Alas'ı okşuyordu. Dikkati başka bir yerde gibiydi; onu bir şeyin endişelendirdiğini fark etmiştim, fakat sessizliğine saygı gösterdim. Bir müddet devam eden sessizlikten sonra nihayet konuştu:

"Ben ciddi bir insan olmak istemiyorum."

"Olmazsın o zaman."

"Ama büyümek zorundayım."

"Evet, öyle."

"Ciddi bir insana dönüşmeden nasıl büyüyebilirim ki?" diye soran Genç Prens'i endişelendiren durum bu olmalıydı.

"Bu bir başka güzel soru..." dedim. "Hatta o kadar iyi bir soru ki ben henüz uygun bir cevap bulamadım buna. Gençlik yıllarımızda dünyaya açılırız. Ailelerimizle yaşadığımız süre içerisinde tanıdığımız dünyaya çok uzak bir yerdir burası; en azından büyülü şatolarda yaşayan prens ve prenseslerin, büyülü perilerin olduğu masalları dinleme şansını yakalayanlar için. İşte bu yeni dünyaya açıldığımız an, bencillik, anlayışsızlık, öfke ve aldatmayla tanışırız. Kendimizi savunmaya, masumiyetimizi korumaya çabalarız; fakat haksızlık, şiddet, yüzeysellik ve sevgisizlik peşimizi bırakmaz. İşte bu yüzden ruhumuz, çevresine neşe ve ışık saçmak yerine, acı fakat önlenemez gerçekliğin karşısında titremeye başlar. Bazıları hayallerinin hazinesini terk ederek, akılcı düşünmenin sahte güvencesinin sunduğu hayatla yetinir. Ciddi insanlara dönüşürler, rakamlara ve rutinlere taparlar, çünkü onlar sayesinde açık bir güvence elde ederler. Ama bu güvence aslında hiçbir zaman tam anlamıyla var olmadığından, bir türlü mutlu olmayı başaramazlar. Sürekli bir şeyler alıp biriktirirler, fakat her zaman bir şeylerin eksikliğini duyarlar. 'Sahip olmak' bizi mutlu edemez, çünkü bizi 'var olmak'tan uzaklaştırır. Bu insanlar araçlara o kadar kapılıp giderler ki asıl amacı unuturlar."

"Mutlu olmuyorlarsa, yetişkinler hayatlarının büyük bir bölümünü neden arka arkaya bir şeyler alarak geçiriyorlar?" diye sordu Genç Prens.

"Mutluluğun bir şeyler elde ederek sağlanabileceğini düşünmek, insanın sakinleşmesine yardımcı olan kendini kandırma yollarından biridir. Önemli olanın sahip olmak veya olmamak şeklinde algılanması, uğrunda yapılan arayışın da bizden uzağa kaymasına sebep olur; böylelikle kendi içimize bakmak zorunda kalmayız. Bu düşüncenin arkasından gidersek değiş-

meye gerek kalmadan, yalnızca şunu veya bunu elde ederek mutlu olabiliriz."

"Peki, hiç kimse bu durumun farkında değil mi?" diye sordu Genç Prens, insanların bu kadar kör olmasına inanmak istemiyor gibiydi.

"Durum şu ki genç dostum, toplumumuzda elde edilebilecek şeyler o kadar çoğaldı ki insanlar artık tüm seçeneklerin sonuna gelene kadar, yanlış yola saptıklarını fark edemez hale geldiler. Her türlü olasılığa, her ne kadar ufak olursa olsun, hata yaptıklarını ve değişmeleri gerektiğini kabul etmeyerek inatla tutunup kalırlar. İşte bu yolda son bir şey elde ettiklerindeyse, yola ilk çıktıklarında kazandıkları başka şeyleri kaybetmeleri yeni bir problem olarak karşılarına çıkar. Ellerindeki yedi şapkayla oyunlar yapıp hiçbirini yere düşürmeyen akrobatlar gibidirler. Onlar bile sadece yedi taneyle yaparlar bunu! Kaldı ki insanlar elde etmek istedikleri bir şeye yaklaştıklarında, sadece devamında ne istediklerini düşünürler. İşte o zaman nihai amaçları, aslında olması gerekenden sapar ve böylece hayatlarını nafile bir arayışla harcarlar. Bir şeyden diğerine atlayıverirler; tüm bu nesneler, asla karşı yakasına geçmeyecekleri bir nehrin taşları gibidir. Genelde, daha fazlasını elde etmeyi arayanlar, geleceğe tutsak kalırlar. Şimdiki zamanı ne hissedebilir, ne de tadını çıkarabilirler onun; çünkü tüm dikkatleri o anın ardından gerçekleşmek zorunda olana odaklanmıştır."

"Peki, bunu değiştirmek için ne yapabilirler?" diye sordu genç arkadaşım, kucağında yatan Alas'ı okşarken.

"Varoluşun gerçekliğine dalmak ve kendini akışa bırakmak. Her geçen anı yaşamaya, hissetmeye ve sevmeye odaklanmak, bu süreçte yaptığımız yolculuğun sonucunu saplantı haline

getirmemek. Sonuçta hayatın amacı da tam olarak budur aslında, tecrübe etmek ve hissetmek. Önümüze çıkan engeller karşısında, özünü koruyarak değişip yeni şekillere girebilir hayat; durmadan akışının yönü ve yatağının genişliği değişen bir nehir gibi. Burada önemli olan, algılarımızın açık olması; sevme, var olma, keyif alma ve yaratma yetilerimizi sonuna kadar kullanabilmemizdir. Bulunduğumuz anı ve yeri yaşayarak bilinçli ve açık olmalıyız. Ne geçmişe ne de geleceğe takılı kalmanın bir faydası yoktur."

"O zaman anılarımızdan vaz mı geçmeliyiz?" diye söze girdi Genç Prens, çiçeğin ve arkadaşının anısı onun için çok değerli olduğundan böyle bir soru sormuş olmalıydı.

"Hayır, tüm iyi anılarını ve mutluluk veren tecrübelerini, kendini yalnız hissettiğin, zorluk çektiğin anlarda sana teselli verebilmeleri için her zaman yanında taşıyabilirsin. Kaçınman gereken, sana güvence sunan geçmişe takılı kalmaktır; aksi takdirde oraya mahkûm kalabilir ve yaşadığın anın sana sunacağı tecrübeleri reddedebilirsin. Geçmiş güven verir; çünkü artık bitmiş, ölmüştür. Bazıları hayatın acı ve mutluluk dolu sınırsız olasılığını içeren öngörülemezliği yerine, ölümün güven veren sessizliğini tercih eder."

Daha sonra ekledim:

"Anıların şimdiki anın mutluluğuna zarar verebilecekleri başka bir durum da geçmişte hissettiklerinin aynısını hissetmeye çabalamandır. Boş yere verilen bir uğraştır bu. Bir nehirde akan suyun asla aynı olmaması gibi, hayattaki durumlar da hiçbir zaman birbirinin tıpatıp aynısı olmaz. Gel gör ki geçmişteki tecrübelerin aynısını yaşamak için kendilerini onlara mahkûm etmiş o kadar fazla insan var ki... Zihinlerini hapsettikleri eski

hayatları sebebiyle, belki de daha mutlu olacakları yeni hayatı yaşamak ve keyif almaktan alıkoyarlar kendilerini. Bir kez orada yemek bulduğu için, biraz daha ileride yeni bir şeyler aramak yerine, sürekli aynı yere dönerek sonunda açlıktan ölen bir hayvana benzer bu insanlar."

Uzun bir süre, düşüncelerimize gömülerek sessiz kaldık. Düşüncelerimizden bizi koparacak hiçbir şey yoktu; gözlerimizin önünde uzanan manzara bile bize saygı göstererek ikinci planda kalma yüceliğini gösteriyordu. Genç Prens sonunda konuşmaya başlayınca şaşırdım.

"Teşekkürler." dedi.

"Neden teşekkür ediyorsun bana?"

"Beni mutsuzluktan kurtardığın için."

"Neden bahsediyorsun?"

"Bana söylediklerini düşündüm ve zihnimin derinliklerine kök salmış bir düşünce olduğunu keşfettim: Özlediğim pilot arkadaşım gibi birini bulana kadar asla gerçekten mutlu olamayacağımı. Fakat bu düşünce, mutlu olmamın önüne daha önce anlattığın gibi üç engel koyuyor. Öncelikle, 'onun gibi' birine ihtiyaç duymam, belki de en az onun kadar mükemmel ve ilgi çekici, farklı insanlara dikkat etmemi engelleyecekti. İkinci olarak, 'güven' sorunu vardı, çünkü onun gibi birini bulmadan asla tam olarak güvende hissetmeyecektim kendimi. Ve son olarak, 'arayış' yüzünden kendimi geleceğe odaklayacak, bu süreç içinde tanıyabileceğim insanlara veya şimdiden yanımda olanlara gerektiği kadar değer veremeyecektim."

"Söylediklerimi ne kadar iyi kavramışsın..." dedim, öğretmenlerin en iyi öğrencilerine karşı duydukları gururu hissederek.

"Dikkatli olmanın her zaman faydası vardır."

"Evet, her zaman." dedim ve ikimiz de gülümsedik.

Usulca ona baktığımda, yüzünde hâlen geçmişinin verdiği hüzne onu bağlayan bir şeylerin varlığını fark ettim, yine de ortaya çıkmaları için beklemeye karar verdim.

Araba, bitmek bilmez gri bir halat gibi önümüzde uzanan otoyolu yutarak ilerlemeye devam ederken, yolculuğumun varış noktası için duyduğum sabırsızlığın azaldığını hissettim; zira bu yolculuğun her anından keyif almaya başlıyordum.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yemek vakti gelmişti. Alas'ın, yol arkadaşımın paltosuna soylu bir hediye bırakmasından endişelenerek, yolun kenarında beliren, karşısında park etmiş birkaç aracın bulunduğu bir lokantada mola vermeye karar verdim.

İçeri girdikten sonra, yemek yiyen bir ailenin masasındaki beş çocuğun meraklı bakışlarla Genç Prens'i süzdüklerini fark ettim. Hızlıca onlara tam ters tarafta bir masaya ilerledim, ama bu bile bizi içeri girişimizin yarattığı şaşkınlıktan kurtarmaya yetmemişti. Sanki Müneccimler'den[4] biri devesi olmadan içeri girmişti. Çocukların verdikleri tepkinin arkadaşımı ürkütmüştü, onlara sırtını dönecek şekilde oturmuştu. Babalarının çocukları sakinleştirmek için dikkati elindeki tavuk tabağına

4 Hıristiyan geleneğinde bebek İsa'ya "Yahudilerin Kralı" olarak hürmetlerini sunmak için Doğu'dan geldiklerine ve hediye olarak altın, günlük ve mür getirdiklerine inanılan soylu hacılar. (Ç.N.)

çekme çabaları pek de verimli olmamıştı, o da içten içe gözlerinin önündeki ilginç çifti çözmeye çalışıyordu aslında. Sırtı bize dönük oturan anneyse, en ufak bir ilgi göstermeden yemeye devam etmişti, sanki arada sırada hayatındaki korkunç yaratıkların başına açtıkları skandallardan kendini soyutlamak için seçici bir sağırlığa bürünmüştü. Kıyafet gibi eften püften bir konu yüzünden arkadaşımda oluşan gerginliği fark ettiğimden, yemek esnasında söylediklerimle kendine güvenini yerine getirmeye uğraştım. Bir topluluğu zenginleştirmenin tek yolu olan farklılık ve çeşitliliğin önemi hakkında konuştum:

"Eğer çiçeklerin kokuları, şekilleri ve renkleri birbirinden farklı olmasaydı, hiçbirine özel olarak ilgi göstermezdik. Farklılıklar bizim dikkatimizi çeken ilk unsurdur. Bir çiçeği severek, onu özel kılarız."

İlgimizi çeken ve bizi tamamladığını düşündüğümüz şeylerin bazen kendimizi ayırmak ve bölmek için kullanıldığını düşünerek üzüldüm. Yanında patates ve salatayla gelen, tuzlu ve leziz bir et yemeğine uzanırken, insanlığın gördüğü birçok dehanın, çağdaşları tarafından reddedilmeye maruz kaldığını söyledim. Aralarındaki husumet olmasaydı insanlık gelişemezdi. Bir yaratıcılık kıvılcımı gördüklerinde, bu kıvılcımın bir şeyleri değiştirebilecek aleve dönüşmesine izin vermek yerine, ellerine geçen ilk fırsatta onu söndürmeye çalışan vasatlığı eleştirdim.

"Sevgili arkadaşım," dedim elimi omzuna koyarak, "insanların seni gördüklerinde dikkat ettikleri ilk şeyin görünüşün olmasını mazur görmelisin. Eğer sen kendinden eminsen ve sana yol gösteren değerlere güveniyorsan, en nihayetinde seni olduğun gibi kabul edeceklerdir zaten; senin gibi özel bir insanı

tanıdıklarında kendi arkadaş çevrelerinde övünebilmek için bile olsa."

Daha sonra oturduğum yerde doğrularak ekledim:

"Ama insanlarla iletişime geçmenin daha basit ve kolay bir yolu da var tabii..."

"Nedir o yol?" diye sordu Genç Prens, keyfi biraz yerine gelmiş gibiydi.

"Tam tersini yapmak. Görünüşünle dikkatlerini çekip daha sonra nasıl bir insan olduğunu anlamalarını sağlamak yerine; onların arasına karışmayı, görüşünlerini taklit etmeyi seçip, daha sonra kendi değerlerin sayesinde aralarından sıyrılarak, nasıl özel ve eşsiz bir insan olduğunu gösterebilirsin."

"Sen olsan ne yapardın?" diye sordu gözlerime bakarak.

Cevap vermeden önce biraz düşündüm.

"İlk durumda, sana yaklaşan veya seni uzaktan gözleyen birçok insan, seni tanımamalarına rağmen yalnızca görünüşüne bakarak seninle ilgili olumlu veya olumsuz yargılar geliştirecektir. Burada iyi olan, birçok kişinin dikkatini çekecek olman; kötü olansa bazılarının sonsuza kadar senden uzak kalmayı tercih etmesi. İkinci durumdaysa, çok dikkat çekmeyeceksin ve birçok insan ya senin var olduğundan haberdar dahi olmayacak ya da seni çok sonra fark edecek. Sen olsan ne yapardın dersen, ben ikinci yolu seçerdim. Daha mütevazı, daha yavaş, fakat daha derin bir yol olurdu bu. Ama hangisini seçersen seç, asıl önemli olan, diğer insanların zevklerine uyum sağlayabilmek için kendinden ödün vermemen."

"Vermek istediğin mesajın yitip gitmesinden ve insanların, senin bu dünyada yaşadığından bihaber kalmalarından korkmuyor musun?" diye sordu genç.

Aradığı insanı asla bulamama düşüncesinin onda yarattığı korkuyu saklamaya çalıştığını fark ettim. Yalnızca çevresi tarafından olduğu gibi kabul edilen insanların büyüklüğünden bahsedilebileceğine değindiğimi hatırlıyorum. Vermek istediği mesaj gerçekten önemliyse, yalnızca kendisini çevreleyen küçük insan topluluğu tarafından bile olsa anlaşılacağını; tıpkı uzak bir yıldızın bizlere gelene kadar binlerce yıl karanlıkta kalarak sonunda ışığını yansıtması gibi, mesajın ışığının da karanlık çökmüş bir şafakta aydınlığa giden yolu açacağını söyledim.

"İnsanlara gelince," dedim gözlerine bakarak, "kaderimizde yazılı olanların yolda karşımıza çıkacaklarına inanıyorum. Bize de onları tanımak ve diğerlerinden ayırt etmek düşüyor."

İşte Genç Prens kıyafetini değiştirmeye böylelikle karar vermişti. Kasabadaki küçük dükkândan çıktığımızda, artık üzerinde genç kıyafetleri ve spor ayakkabıları vardı. Ters taktığı şapkasının altından altın rengi muhteşem saçları ışıldıyordu. Yaşıtı yüzbinlerce gencin arasında onu kimse ayırt edemezdi.

"Sonuçta, bir prens olarak doğdun sen." dedim gülümseyerek, hüzün ve harikalar dolu dünyamızda maruz kaldığı ilk saldırıda kendini özel hissetmesi için çaba gösteriyordum. Ama verdiği cevap beni şaşırttı:

"Hepimiz prens olarak doğarız; bazıları bunu bilmez, bazılarıysa unutur... Benim krallığım yalnızca içimdedir."

Bunu söyledikten sonra, sokakta oynayan çocukların kaçırdığı topun peşinden koşmaya başladı. Alas'sa arkasından koşup, bileklerini ısırmaya çalışıyordu.

İşte bu noktada, sevgili okur, senden ve Genç Prens'in diğer arkadaşlarından yaptığım müdahale için özür dilemeliyim;

çünkü bu andan itibaren Genç Prens'i ilk görüşte tanımak imkânsız olacak. Ama yine de kalbiyle bakmasını bilenlerin, onun kim olduğunu anlamakta zorluk çekmeyeceklerinden eminim.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yeniden yola çıktığımızda, Genç Prens yavaşça bana döndü ve şöyle dedi:

"Ciddi bir insan olmamayı nasıl başardığını anlat bana lütfen."

Büyüme fikrinin bu boyutu onu oldukça endişelendiriyor olmalıydı.

"Anlatmaya başlamıştım..." dedim. "Bazı insanlar daha fazlasını elde etmeye odaklanarak hayalleri ve ideallerini terk ederler; sahip oldukları güç ve ellerindeki mal varlığı onlara güven verebilirmiş gibi. Bazense başarı ve tanınmışlık arayışı, ileri yönelik bir kaçış gibidir; çünkü kendileri gibi olma, eleştirilerle yüzleşme cesaretini gösterip aslında sahip oldukları karakterlerin onaylanmaması ihtimalinden kaçarak içinde bulundukları durumu sürdürürler. Bazı insanlarsa olan biteni kontrol etmeyi saplantı haline getirmişlerdir, gerçeklikle oynar ve ken-

dilerine göre değiştirmeye çalışırlar. Diğer insanları yargılar ve sınıflandırırlar; fiziksel ve zihinsel küçük kalıplar oluşturur, tanıdıklarını bu kalıplara pay ederler. Bu kalıpları değiştirmek çok zordur. Böyle davranarak evrenin sınırsız zenginliği ve insan sevgisinin önüne duvar örerler. Ebeveynler çocuklarına düzen ve disiplin aşılamak için verdikleri çabanın ufacık bir kısmını, birilerini sevmeyi öğretmek için verseler, dünya çok daha yaşanılası bir yer olurdu."

"Disiplinin iyi bir şey olmadığını mı söylüyorsun?" diye sordu Genç Prens.

"Disiplinden anladığımız şey, aslında kutsal ve bu özelliğiyle de üstün olan doğaya dayatmaya çalıştığımız düzen ve sınır anlayışımızdır. İnsanlar kendi çıkarları için doğanın düzenine dikkat etmek zorundadırlar, çünkü genelde bu uğurda verilen çabaların doğurduğu sonuçlar, istenilenin aksi yönündedir: Kendilerine karşı koyan bir doğal düzensizlik. Gezegenin kirletilmesi, bitki ve hayvan türlerinin yok edilmesi, doğal kaynakların tüketilmesi ve bunun gibi birçok durum, insanlığın dayattığı düzen ve disiplin anlayışının olumsuz etkilerine örnek gösterilebilir."

"Söylediklerini anlıyorum." dedi Genç Prens düşünceli bir tavırla. "Bir önceki seyahatimde yıldızları kontrol ettiğini söyleyen bir adam tanımıştım. Günlerini onları saymakla ve toplamakla geçiriyor, daha sonra elde ettiği sonuçları kâğıtlara yazıp çekmeceye koyuyordu. Bu şekilde yıldızlara sahip olduğunu düşünüyordu."

"Ciddi insanların rakamları sevdiğini fark etmişsin." dedim. "Bir dağın tam yüksekliğini, bir kazada ölen kişi sayısını, bir yılda ne kadar para kazandığını ve bunun gibi kesin başka şey-

leri öğrenmeden asla tatmin olmazlar. Hâlbuki kendimizden başka hiçbir şeye tam olarak sahip olamayız."

"Bu gezegende insanlara rakam vererek düzen kurulduğunu duymuştum." dedi endişeyle. Bu yorumunu duyduktan sonra pasaport, sosyal güvenlik, telefon, kredi kartı numalarını düşündüm.

"Öyle, evet. Dünya'da o kadar fazla insan var ki başka türlü kim olduğumuzu anlamanın imkânı yok. İsimler yetmiyor bu iş için..." dedim biraz üzülerek.

"Senin rakamların nerede peki?" diye sordu Genç Prens merakla. Rakamları vücudumun bir yerinde taşımamı bekliyordu.

"Rakamları vücudumuza kazımıyoruz." dedim gülümseyerek. Daha sonra cüzdanımdaki kimliklerden bazılarını gösterdim. Ona anlatmakta güçlük çektiğim, benim bile reddettiğim bazı sıradışı örnekleri hatırlayınca yüz ifadem değişti.

"Belki de yakın bir gelecekte, genetik kodumuz sayesinde eşsiz ve kişisel bir anahtarla kendimizi tanıtabiliriz. Böyle bir şeyin insan özgürlüğünün sınırlandırılmasıyla sonlanmamasını dilerim Tanrı'dan."

"Ne demek istiyorsun?" dedi genç, sesimdeki endişeyi fark etmişti.

"İnsan, Tanrı tarafından, özgür irade kıvılcımı taşıyan ruhani bir varlık olarak yaratılmıştır. Yaptıklarının bilincindedir; bizim ruh adını verdiğimiz, hayal etme ve düşünebilme yetisine sahiptir. İşte bu yüzden, eğer özgür olamazsak, sevgi ve yaratıcılık gibi en iyi özelliklerimizi de tam olarak yaşatamayız."

"Tanrı mı? Tanrı da kim? Daha önce ondan, burada olup biten birçok şeyin sorumlusu ve bunlara çözüm bulabilecek biri gibi bahsetmiştin."

"Ne demek 'O kim'? Aslına bakarsan, doğru sorunun 'O kim?' olduğundan bile emin değilim."

"Ama O'ndan bahsediyorsun..."

"Evet, elbette," diye araya girdim, "O'ndan nasıl bahsetmem ki?.."

Derin bir nefes aldım ve Genç Prens'in şaşkın bakışları altında birkaç dakika bekledim.

"Tanrı, var olan her şeyin başlangıcı ve sonudur. Bazıları O'nu sonsuz bir diriliş olarak hayal etmiştir. Bazılarıysa O'nu, mükemmeliyet için geliştirdiğimiz fikirlerle bütünleştirir, iyilik ve güzellik gibi veya O'na isimler koyar, yaratıcı, hakikat ve yüce bilge gibi."

"Bence insanlar Tanrı'yı bilmek bir yana, onu tanımıyorlar sanki..." dedi yol arkadaşım.

"Ben de böyle düşünüyorum, zira insan aklı sonsuz bir varlığı tam olarak anlamaktan aciz. Bugün bile insanların cahillikleri sebebiyle, bu soruya verecekleri cevaplar farklı olduğu için birbirlerini öldürmeye devam etmeleri de utanç verici." Son söylediklerimi duyan Genç Prens'in irkildiğini fark edince gülümseyerek sakinleştirdim onu. "Merak etme, ben o kadar ilkel değilim!"

"Peki, insanların kavga ettiği başka sorular da var mı?" diye sordu, hoşgörüsüz ve vahşi gezegenimizde onu başka nelerin beklediğini öğrenmek istiyordu.

"Evet, birçok soru var, ama hiçbiri kutsallığa dair sorulanlar kadar büyük bir nefret uyandırmadı; bu da insanların diğerlerine karşı hoşgörüsünün ne kadar da eksik olduğunu gösteriyor sanırım. Hatta son zamanlarda bundan da kötü bir şey yaşanıyor: İnsanlar artık zihinlerinin sessiz köşelerinde Tanrı'yı aramıyorlar bile, neden hayatta oldukları umurlarında değil gibi."

"Peki, sen neye inanıyorsun?" diye sordu. Bu kadar karmaşık görünen bir konuda ona biraz da olsa yol göstermemi bekler gibiydi.

"Ben yaşayan her canlıyla bir olma ihtiyacına, bizi ve tüm evreni ışığıyla sarmalayan bir varlığa inanmayı tercih ediyorum."

Sözcüklerim onu sakinleştirmişe benziyordu, bir süre sessiz kalıp düşündü.

"Hayvanları bir kafese kapatmamız halinde onların da ellerinden gelenin en iyisini yapamayacaklarını düşünüyorum." dedi genç, belki de kutuda kapalı duran kuzusunu hatırlamıştı. Bir yandan da uyuyan Alas'ın başını okşuyordu.

"Çocuklarını veya çevrelerindeki başka insanları, talepler, beklentiler ve korkulardan ördükleri duvarların arkasına mahkûm edenler de var." dedim. "Dayattıkları her şeyin aslında karşı koyma ve direnmeye yol açacağının farkında değiller. Hayata çok keskin sınırlar çizmek, onu betimleyen yenilenme unsuruyla ters düşüyor. Sonunda anladıklarıysa, hiçbir şeyin bir mezar kadar düzen ve güven sağlamadığı oluyor."

"O zaman düzen gereksiz midir yani?" diye sordu Genç Prens, hâlâ konuyla ilgili aklına yatmayan bir şeyler olmalıydı.

"Kendimizi rahat hissetmek için varlığına ihtiyaç duyduğumuz bir dış düzen var, her birimiz için farklı bir seviyede. Ama

gerçek anlamda önemli olan düzen, ruhun düzeninin Tanrı'ya doğru yol alması; çünkü hepimiz O'ndan geldik ve O'na gidiyoruz. Fakat yine de bu kesin bir düzen demek anlamına gelmiyor; tam tersine, ruhani varlığımızın mütemadiyen gelişmesi ve büyümesi gerekiyor."

"Bu kadar çok şeyi nereden biliyorsun?" diye sordu, cevap verebilme kapasiteme şaşırmıştı.

"Tecrübelerim ve sezgilerim sayesinde." diye cevap verdim.

"Haklı olduğunu nereden biliyorsun?"

"Tecrübelerim ve sezgilerim sayesinde." diye tekrarladım.

"Peki, hiç yanılmıyor musun?" diye gıptayla sordu.

"Tabii ki yanılıyorum; yanıldığım zaman yaptığım hatayı tecrübelerime ekliyorum. Sana hiçbir zaman tek bir gerçek olduğunu söyleyemem zaten, bildiklerim yalnızca hayatımda işime yarayan şeyler. Sen de aynısını yapmalısın. Sana söylediklerimin hiçbirine inanmak zorunda değilsin. Sadece dinle ve işine yarıyorsa uygula."

"Peki, o kadar tecrübeyi nerede bulacağım?" diye sordu Genç Prens.

"Hayatın içinde." dedim. "Tecrübelerim, yaptığım hataların ve onların üstesinden gelebildiğim zamanların meyvesi. Akıllıysan, kendi yaptığın hatalardan edindiğin tecrübelere, başkalarının tecrübelerini de ekler, aynı hataları tekrarlamazsın. Kitaplar, öğretmenler ve diğer insanların hikâyeleri sana yeni yollar açabilir; fakat sonunda kabulleneceğin bilgilere karar vermesi gereken kişi sensin."

Yüz ifadesini gördüğümde tüm bu anlattıklarımın biraz yavan kaldığını düşündüm. Gençler onlara söylediklerimizden çok, yaptıklarımızdan yeni şeyler öğreniyorlardı şüphesiz.

Bu esnada otoyol, derin bir kanyonun içinden süzülen nehre paralel gitmeye başlamıştı. Yolun her iki yakasında uzanan Ant Dağları'nın yükseltileri, garip ve düzensiz kaya yığınları oluşturuyordu. İçlerinden biri dikkatimi çekti. Tepenin kenarında, ince ve uzun bir kaya, gökyüzüne yükseliyordu. Önüne de kayanın adını taşıyan bir levha konmuştu: "Tanrı'nın Parmağı".

Yerlilerin, kendi alanlarındaki yerlere, gezginler onlara benzer yeni yerler keşfetmeden önce kutsal bir isim bulma paniğini düşünerek gülümsedim. Benim için, Michelangelo'nun Sistine Şapeli'nde yaptığını hayal etmek daha kolaydı; Tanrı'nın parmağı dışarı değil içeri, insana doğru uzanmalıydı.[5] İşte o an ihtiyaç duyduğum örnek aklıma geldi.

5 Yazar, Sistine Şapeli'nin tavanında yer alan, Tanrı'nın ilk insan Adem'e hayat verdiği sahneyi betimleyen ünlü freske atıfta bulunuyor. (Ç.N.)

"Tecrübe," diyerek konuşmaya başlayınca, yol arkadaşım bana döndü, "bir harita gibidir. Ne yazık ki, gelecek konusunda, henüz tamamlanmamıştır. Bu yüzden de her gün doğru çıkan varsayımlarını teyit etmeli, doğru çıkmayanlardansa vazgeçmelisin."

"Peki ya sezgi?" diye sordu durmak bilmeyen Genç Prens. Verdiğim örneklerin ne kadar isabetli olduğu konusunda herhangi bir övgü alamayacağım anlaşılmıştı.

"Sezgi, bir insan veya bir olayla ilgili içinde uyanan ilk algıdır. Genelde de doğru çıkar. Ama ne yazık ki toplulumumuz, daha yavaş işleyen şüpheci rasyonel çıkarımlara gereğinden fazla değer veriyor. Bu düşünce sistemi bilimde faydalı olsa da, konu insan ilişkileri olduğunda uygulaması o kadar kolay olmuyor. Öte yandan, sezgisel çıkarımların, anlık ve tamamlayıcı olduklarını unutmamak gerekiyor."

"Çiçeğim de sezgilerini dinliyordu herhalde," dedi, "çünkü ona söyleyeceklerimi daha söylemeden biliyordu. Belki de insanlar ve çiçekler bu yüzden bazen anlaşamıyordu."

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Çam ağaçları arasındaki gölün kıyısından devam eden kıvrımlı otoyolda araba sürmenin zevkine dalmıştım. Her vites değiştirdiğimde titreyen motorun sesi, bir heyecan dalgası halinde omuriliğimde yankılanıyordu.

Otomobil ve hız tutkunu biri için böylesine özel bir anda, gencin ani sorusu ilkbaharda yağan kar gibi ürpertti beni.

"Bana ciddi insanlardan bahsediyordun..." diye hatırlattı. "Onlar hakkında başka ne biliyorsun?"

"Bazı şeyler işte." diye fısıldadım pes ederek. Başka hiçbir şeyle kıyaslanamaz bir mekanik senfoniyi böldüğünü anlatmaya çalışmanın faydası olmayacaktı.

"Aslına bakarsan, ben de az daha bahsettiğimiz o insanlardan biri olacaktım."

"Peki, seni ne kurtardı?" diye sordu Genç Prens, sorunun özüne iniyordu.

"Etrafımı çevreleyen, her biri saygıdeğer ve başarılı olan ciddi insanlara dikkatli baktığımda, aslında hiçbirinin gerçek anlamda mutlu olmadığını fark etmek."

"Düzen ve disiplinin onları mutsuz ettiğini söylemeyeceksin, değil mi?" dedi biraz şaşırarak.

"Hayır, ciddi insanlar çoğu zaman düzeni sever, sürprizlerden ve onların kontrolünden uzak hiçbir şeyden hoşlanmazlar. Ama ellerindeki kontrol büyüdükçe, aldıkları zevk de o kadar azalır. Kesin ve öngörülebilir bir yörüngenin çevrelediği bir dünyada yaşamayı severler, büyüden ve hayretten uzak bir dünyada. Değişiklik, ne kadar küçük olursa olsun, onları ya kızdırır ya da endişelendirir. Hâlbuki bizim değişken gerçekliğimiz sayısız olasılığı barındırır içinde."

"Bu söylediklerin rutininden asla taviz vermeyen bir lamba yakıcısını hatırlatıyor bana." dedi Genç Prens. "Gezegeni yö-

rüngede daha hızlı dönmeye başladığında, işi içinden çıkılmaz bir hal almıştı."

"Bu insanların hayatta attıkları adımlar, sayısız madalya ve diplomalarla bezeli olsa da, ölüm ilanları kadar fani ve dâhicedir. Kimse o ilanın altına dipnot olarak 'Tüm bunlara rağmen, asla mutlu olmadı' ibaresini eklemeye cesaret edemez. Gökyüzünün tonozu, fani yıldızlarla yazılan mezar taşlarıyla doludur."

"Kimse fani bir yıldız olmaktan gurur duymamalı." dedi.

"Hayır." diye araya girip ekledim. "Bir anda tutuşan kıvılcımlara benzer bunlar, tıpkı geceleri ortaya çıkan ateş böcekleri gibi. Bu insanlar gerçeklikle yüzleştiklerinde ideallerinden vazgeçemezler (ne de olsa ciddi insanlardır kendileri) ve onları koruyayım derken çevreleriyle aralarına bir duvar örerler; bu da yalnızca ruhlarını boğmaya yarar aslında. Bazen bu duvar o kadar iyi inşa edilir ki içeri girmek için tek bir çatlak bile bulamazlar. Onlar da duvarın dışında kalırlar bu yüzden; kendilerini hareket ettiren ipleri koparılmış kuklalar, kim olduklarını, nereden geldiklerini ve nereye gittiklerini bilmeyen hayaletler gibi. Amaçsız kalan dünyaları, geçen zaman içinde sürüklenip gitmeye başlar; başıboş bir kuyruklu yıldız gibi soğurlar."

"Ben amaçsız bir kuyruklu yıldız olmak istemiyorum." dedi Genç Prens, daha sonra devam etti: "Hayalet nedir?"

"Hayalet, içeriği olmayan bir görüntü, bir gölge, ayakta tutanı olmayan bir karartıdır." dedim ve ekledim: "Hayaletlerin gerçek olmadığına inananlar var. Bense onların yalnızca var olduğuna değil, aynı zamanda da kalabalık olduklarına inanıyorum. Nereye gidersen git, karşılaşabilirsin onlarla. Benim için hayaletler, kalpsiz insanlardır."

"Ben hayalet olmak istemiyorum." dedi Genç Prens, büyümenin doğuracağı zorlukları her an daha yakından tanıyordu.

"O zaman arzularına ihanet etme, onları içine gömüp yitip gitmelerine izin verme. Gerçek olanla istediklerini bir araya getirmeyi öğren. Her zaman elinden gelenin en iyisini yap, yaptıklarına ruhunu yansıt. Karşına çıkan her insana içindeki tüm iyiliği sun, sevgini yansıt. İşte o zaman, dünyanın, karşısındakini büyük gösteren aynalardan birine dönüştüğünü göreceksin; kendi çıkarını gözetmeden ona yansıttıklarını, sana daha da büyüterek gösterdiğini fark edeceksin. Çünkü çevreni gülümsemeyle sarmanın tek yolu, senin de gülümsemendir. Çevreni sevgiyle kucaklamanın tek yoluysa, diğerlerini sevmektir. Çocukluğunda kendi içine odaklanmış bir dönem yaşarsın, olgunluğundaysa dünyan diğerlerine açılır. İşte o zaman kaprislerinden, sertliğinden, bencilliğinden sıyrılarak, daha soylu temelleri savunmanı sağlayacak fikirlere sarılmalısın. Kendini sevmelisin, çünkü ancak bu şekilde başkalarını sevebilirsin. Hayallerini sevmelisin, çünkü ancak bu şekilde, güzel gülümsemeler ve sıcak kucaklamalarla dolu bir dünya yaratabilirsin. İçinde yaşamayı isteyeceğin, rengârenk bir yörüngede dönen bir dünya olur bu. Eğer gerçekten böyle bir dünyanın varlığına inanır ve günlük yaşamındaki her küçük hareketinle yavaş yavaş inşa edersen, gerçeğe dönüşmesini sağlayabilirsin. Tüm çabalarının meyvesi olacaktır bu, hak edilmemiş bir mutluluğa ulaşmak mümkün değildir çünkü. Gerçekten sevebilen insanlar yıldızlar gibidir, onlar aramızdan ayrıldıktan sonra bile ışıkları bizi aydınlatmaya devam eder."

Konuşmaya başlayınca sesindeki duygu ve sıcaklığı hissettim:

"Öldüğümde, ben de bir yıldız olmak istiyorum. Bir yıldız olabilmek için nasıl yaşamam gerektiğini öğret bana." dedi ve köpeğine sarılarak başını cama yasladı.

"Sana kesin formüller veremem," dedim şefkatle, "ben yıldızlar konusunda uzman değilim. Sana sunabileceğim tek şey kendi hayatımdan öğrendiklerim: Tüm gerçekler gibi, yalnızca sevgi aracılığıyla aktarılabilecek bir gerçekler bütünü. Sen de, her birimiz gibi, sevme yetisine sahipsin ve ihtiyacın olan tek şey bu. Şüpheye düştüğünde, kendi içine dön; eğer yeterince sabırlıysan, sonunda aradığın cevabı kesinlikle bulacaksın."

Ama Genç Prens beni dinlemeyi bırakmıştı... Belki de rüyalar ülkesinde, hepimizin birer prens ve yıldız olabileceğimizi keşfetmişti.

ON ALTINCI BÖLÜM

O gece gölün kıyısında, büyük bir ormanın çevrelediği sevimli bir otelde kaldık. Ahşap ve taştan yapılmış binada, yanan odunların çıtırdadığı şömineler vardı. Odaların duvarları, taşıdıkları farklı isimleri niteleyen renklerde duvar kâğıtlarıyla kaplanmıştı. Bizimkinin adı "Çayır"dı; açık yeşil duvar zemini üzerinde çiçek desenleri vardı. Otel kuralları gereğince, Alas bizimle değil, ufak bir odada tek başına uyumak zorunda kalmıştı. Yol arkadaşımı o ufak köpekten fiziksel veya duygusal olarak ayırmanın kolay olmayacağını biliyordum.

Akşam yemeği için salona indiğimizde, daha önce öğle yemeğinde karşılaştığımız gürültücü aileyi görünce şaşırmadım; zira bu bölgedeki otel sayısı bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar azdı. İçeri girişimiz de haliyle birkaç saat önceki gibi ilgiyle karşılanmıştı ki bu da şu sözün doğruluğunu kanıtlar nitelikteydi: "Her ne yaparsan yap, asla herkesi memnun ede-

mezsin." Fakat ilerleyen saatlerde, belki de yorgun olmaları sebebiyle, masadaki atmosfer o kadar gerildi ki zar zor hâkim olabildikleri sinirleri yüzünden kendimizi çok rahatsız hissetmeye başladık. Küçük oğul durmaksızın ağlıyordu. Bir diğer oğul cezalıydı ve yemek yemesine izin verilmiyordu. Üçüncü oğula, hoşuna gitmediği anlaşılan bir balığı bitirmesi söylenmişti. Diğer iki oğulsa, kardeşlerinin durumuyla ilgili herhangi bir söz etmeye cesaret edemeden gözlerini tabaklarına dikmiş, oturuyorlardı.

Tüm bunlar, aile kavgalarına pek alışkın olmayan genç arkadaşımı o kadar derinden etkiledi ki sonunda iştahı kaçtı. Ve işte o an yolculuğumuzun ikinci sevgi mucizesine tanıklık ettim. Genç Prens masadan kalkıp gitti. Daha sonra kucağında beyaz tüylü bir bebek tutarmış gibi Alas'la birlikte döndü ve köpeği masadaki çocuklara sundu. Gözleri sevinçle parlayan çocuklar köpeği sevmek için ellerini uzattılar.

Genç Prens'in bu jesti o kadar duygu yüklüydü ki, ebeveynler ne söyleyeceklerini bilemediler. Sonunda bir tepki verebildiklerinde, kendilerine sunulan hediyeyi -her türlü mantıklı mazareti kullanarak- kabul edemeyeceklerini söylediler, fakat Alas çoktan onların bir parçası olmuştu bile. Sonunda bana bakmak için doğruldular, Prens'in babası olduğumu sanıyor olmalıydılar. Üzerime düşen rol gereğince ben de bu hediye merasimini onaylamalıydım. Başımı sallayarak gülümsediğim anda merasim tamamlanmıştı. Ertesi günden itibaren yolda sekiz kişi olacaklardı.

Mutluluk o an itibariyle yeniden yemek salonuna dönüvermişti. Çocukların bağrışmaları, kahkahaları, kendisiyle oynamaya

ve her türlü ihtiyacını gidermeye hazır olan beş yeni sahibi karşısındaki Alas'ın neşe dolu havlamalarıyla mütemadiyen kesintiye uğrasa da genç arkadaşım yemeğinin tadını çıkarmaya devam edebilirdi artık.

"Böyle bir şeyi yapabilmen muhteşem, özellikle de daha bu sabah seninle dalga geçen çocuklar için..." dedim, nasıl tepki vereceğini merak ediyordum.

"Benim alışılmamış görünüşümün bu tepkiyi vermelerine sebep olduğunu anlamamı sağladın, çocukların bu şekilde anlık tepkiler vermeleri normal. Kaldı ki ortamdaki gerginliğe daha fazla tahammül etmem mümkün değildi. Onları biraz olsun rahatlatmak için bir şeyler yapmam gerektiğini hissettim. Alas en çok ihtiyaç duyduğum anda benim yanımdaydı, bana mut-

luluk aşılamıştı. Şimdi başka kalplere de mutluluk vereceğini düşünmek çok güzel."

Bu iç rahatlatıcı tecrübeyle birlikte yolculuğumuzun ikinci günü sona ermişti. Bir kez daha, Genç Prens'in yalnızca tek bir hareketiyle, benim tüm uzun, detaylı açıklamalarımın ötesine geçtiğini hissettim.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Şifa dolu bir uykudan sonra, normalden daha geç uyandım. Oda arkadaşımın yatağına baktım, boştu. Perdeleri açınca, onu gölün kıyısında tek başına ayakta dururken gördüm, suyun yüzeyi gibi kıpırtısızdı. Güneşin ilk ışıkları, küçük bir çocuğun ağzında eriyen pamuk şekeri misali sabahın sisini silmeye başlamıştı. Gözlerimin önünde uzanan bu manzara, insana huzur veriyordu.

Kahvaltı ettikten sonra yola düştük. Pansiyondan ayrılmadan önce, dünkü gürültücü ailenin de gitmiş olduğunu fark ettik. Yola çıktıktan sonra selvi, köknar ve araucaria[6] ağaçlarının gölgesinde on beş dakika kadar ilerledik, ormanın sınırlarına yaklaşmıştık artık. Genç Prens bir anda haykırdı:

"Dur lütfen!"

"Ne oldu?"

6 Kozalaklı bir ağaç türü. (Ç.N.)

"Arabayı durdur, lütfen!" diye tekrarladı sabırsızlıkla. Arabayı durdurur durdurmaz indi ve bir kelime dahi etmeden ormanın içerisinde yirmi metre kadar ilerledi.

"Demek sebep buydu..." diye rahatlayarak iç geçirdim, yol arkadaşımın bedensel ihtiyaçlarının bu kadar ani bir şekilde ortaya çıkmasına biraz da şaşırmıştım. Ama tüm bu hareketlerin sebebinin düşündüğümden farklı olduğunu çok geçmeden anladım. Aydınlık bir yüzle bana doğru yürüdüğü ilk günün aksine, bugün gözlerinde ihanete uğramanın verdiği acı vardı: Kucağında Alas'ı tutuyordu. Bu kadar sevimli bir yaratığı terk edebildiklerine inanamamıştım.

Alas inliyor ve titriyordu, çok korkmuş olmalıydı. Durmaksızın Genç Prens'in ellerini ve yüzünü yalıyordu. Bizi yeniden gördüğüne çok sevindiği her halinden belliydi.

"Çocuklar değildir onu bırakan." dedim, yapılan bu acımasızlığın arkadaşımda nasıl duygular uyandırdığını tahmin etmeye çalışarak. "Neden bize geri vermeleri için resepsiyona bırakmadıklarını anlamıyorum. Bir teşekkür veya özür notu yeterdi hâlbuki." diye yakındım, Genç Prens ise sessizliğini koruyordu.

Köpek yavrusu yaşadığı bu durum karşısında o kadar güçsüz kalmıştı ki yola çıktıktan sonra onu uzun bir süre okşamaya devam eden yol arkadaşımın kucağında uyuyakalmıştı. Bu esnada otoyol bir kez daha vadiyi terk etmiş, pek de arkadaş canlısı olmayan, yaydığı derin yalnızlık duygusu insanı konuşmaktan çok düşünmeye teşvik eden yeni topraklara kıvrılmıştı.

İkimiz de bu sessizliği bozmaya cesaret edemiyorduk, bulunduğumuz durum için kelimeler kifayetsizdi sanki. Sonunda, konuşan ben oldum:

"Alas'ın hayatta olduğuna sevinmeliyiz. Onları affetmeli ve yolumuza devam etmeliyiz."

Genç Prens söylediklerimi duymamış gibiydi. Yüzünde melankolik ve içine kapanmış bir ifade vardı. Uzun bir süre geçtikten sonra şöyle dedi:

"Ben de bir çiçeği terk ettim, onun ölmesine göz yumduğum için kendimi affedemiyorum. Arkadaşımın iyi niyetinden şüphelendiğim için de suçlu hissediyorum. Gerçi bu suçluluk duygusunun bir kısmının sorumlusu o ot."

Bu sözlerini duyduktan sonra, onun geçmişten kopmasını engelleyen ve parlak gülümsemesine gölge düşüren şeyin ne olduğunu anladım.

"Senin devam etmeni engelleyen zorluk bu." dedim, çıkardığım sonuçtan emindim. "İyi dinle, çünkü şimdi sana mutluluğun sırrını söyleyeceğim."

"Mutluluğun sırrını biliyor musun?" diye sordu Genç Prens gözlerini açarak, insanoğlunun yüzyıllardır bulmak için uğraştığı bir cevabın, ona verilmek üzere olduğuna inanamıyor gibiydi.

"Evet, öyle sanıyorum." diye karşılık verdim. Böyle bir durumda dürüstmüş gibi davranmaktansa, emin olduğumu göstermek daha isabetli olacaktı. "Gerçi bu sır için ne antik bir el yazmasını çözdüm, ne de gizli bir piramidin yasak odasına girdim; bu gerçekliğin var olduğuna eminim, tüm büyük gerçekler gibi aslında açık ve basit."

"Söyle o zaman, lütfen." dedi Genç Prens.

"Eğer sever ve affedersen mutlu olursun, çünkü ancak böyle yaparak sen de sevilir ve affedilirsin. Sevmeden affedemezsin, çünkü hiçbir bağışlama, sevginin büyüklüğünü aşamaz. Ve son olarak, kendini sevmeden ve affetmeden, başkalarını sevmen ve affetmen imkânsızdır."

"Eksikliklerini bile bile nasıl kendini sevebilir ki insan?"

"Eksikliklerini bildiği diğer insanları nasıl sevebiliyorsa, öyle. Sevmek için kusursuz birinin gelmesini bekleyenler, bir hayal kırıklığından diğerine sürüklenir ve sonunda kimseyi sevemezler. Bu yüzden, kendini sevebilmek, affedebilmek, olan biteni aşmak için gerekli arzuyu duymalı ve her zaman elinden gelenin en iyisini yaptığını kabul etmelisin."

"Peki, daha önce sevilmeyi tatmamış biri olarak gerçekten sevip sevmediğimi nasıl bilebilirim?" diye sordu Genç Prens. Gayet mantıklı bir soruydu bu.

"Karşındakinin mutluluğunu kendi mutluluğunun önüne koyabildiğinde duyduğun sevgi de gerçek demektir. Gerçek sevgi özgürdür, sınır tanımaz. Kendi isteklerini öncelemez, sevilen insanın iyiliğine odaklanır."

"Daha önce görmediğim bir sevgiyi nasıl verebileceğimi hâlâ anlamıyorum." diye ısrar etti Genç Prens.

"Çok doğru bir şey söylediğin. Bazen anne babalarımızın koşulsuz sevgisini tatma şansını yakalarız. Bazılarımız meditasyon aracılığıyla, ölümsüz bir ruha sahip olduğumuzu fark eder ve Yaratıcı'nın sevgisini içinde hisseder. Bazılarımızsa, İncil'i okuduktan sonra, İsa'nın tüm insan ırkını mutlak bir mükemmeliyetçilikle sevdiğine ve biz ölüm korkumuzu aşabilelim diye kendi hayatını feda ettiğine, böylelikle aslında hepimize insan bedenini tecrübe edecek ruhani yaratılışlar olduğumuzu öğrettiğine inanır. Diğerleriyse aydınlanmış diğer ustaların kelimelerinde, yaşayan tüm canlılara karşı mutlak bir şefkat bulur. İçtenlikle düşünürsen, kendini sevmek için bir sebep bulur, biricik olduğunu keşfedersin."

Ağzımdan çıkan kelimelere bütün enerjimi yüklüyor, ikna edici, kendinden emin bir tonla konuşuyordum. Yaralı bir kalbi iyileştirmek kadar zor fakat yüce bir başarı olmadığının farkındaydım.

"Çocuklardan alacağımız dersler var," dedim, "affetme konusunda çok hızlılar. Aksi olsaydı, hayat arka arkaya dizilen nefretler ve bitmek bilmeyen intikamlardan ibaret olurdu. Ayrıca

kendini nasıl korkunç bir şeyle suçlayabilirsin? Şüpheye düştüğün için mi? En sağlam inançlı insanlar dahi şüpheye düşmüşlerdir. Hatalarını kabul etmeli ve Tanrı'nın merhametine güvenmelisin, çünkü O affedicidir. Sen yapman gerekeni yapıp içindeki sesi dinledin, pilot arkadaşını arayıp, neden sana içine kuzu sığmayacak bir kutu hediye ettiğini sormak istedin."

Genç Prens hâlâ sessiz ve hareketsizdi. Gözleri yarı kapalıydı, Alas'ı okşamayı bile bırakmıştı.

"Çiçeğe bakamadığın için kendini bu kadar sert yargılamamalısın. Çiçekler yazın sonunda solar ve ilkbaharda yeniden açarlar. Belki de çiçek seni zekice kendinden uzaklaştırarak, yapraklarının soluşunu ve düşüşünü görmemeni sağladı."

Genç Prens'in dikkatini üzerimde hissediyordum, sanki hayatı ağzımdan çıkacak kelimelere bağlıydı.

"Küçük dünyanı terk ettin, evet, ama bunu daha büyük bir dünyayı keşfetmek için yaptın. Her seçim bir vazgeçiştir. Tüm değişiklikler aslında arkada kendimizden bir şeyler bırakmamız anlamına gelir, yalnızca bu şekilde büyür ve olgunlaşabiliriz. Acıdan kaçamasak da, yaşadığımız tecrübelerin ruhumuzu zenginleştirdiğini biliriz. Gereksiz olanları kendimizden yavaş yavaş uzaklaştırarak, yalnızca gerekli olanlarla yetinmeyi öğreniriz; tıpkı kutsal yolcukları boyunca ruhlarındaki fazlalıkların farkındalığına ulaşan hacı adayları gibi."

Sözcükler ağzımdan öylece dökülüyordu, kendi isteğimin dışındaki bir bilgi birikimi bana yol gösteriyordu sanki.

"Ota gelince, onu koparmak üzere olduğunu unutma. Önyargıların yüzünden, insanların ve çiçeklerin yaşam alanında çık-

tıkları için otların kötü olduğunu düşünüyordun. Ama o otun gerçekten kötü olduğunu kanıtlayabilir misin? Kesinlikle hayır, çünkü o yalnızca yaratılış amacına uygun olarak yaşıyordu, bir ot olarak. Kendi var oluşu tehlikeye düştüğünde hayatta kalabilmek için ne gerekiyorsa yapan bir canlıyı nasıl suçlayabilirsin?"

Genç Prens bu sefer şaşkınlıkla bakmaya başlamıştı bana, ama dudakları hâlâ mühürlüydü.

"Ben var olan şeylerin iyi veya kötü olduğuna inanmıyorum, ihtiyaçlarımızla olan ilişkimiz ve onları nasıl kullandığımız önemli. Ama eğer seçmem gerekseydi, var oldukları için, doğaları gereğince iyi olduklarına inanırım derdim. Evrenin yaratılışında, henüz algılayamadığımız anlamlar yüklü birçok şey meydana gelmiş olabilir. Acaba otlar onları koparmamız ve böylelikle tembelleşmemiz için mi yaratılmışlar? Acaba bu dünyada acı, sevebilelim ve mutluluğun kıymetini bilelim diye mi var? Zorluklar olmasaydı, insan olarak gelişmemiz ve potansiyelimizi keşfetmemiz imkânsız hale gelirdi. Öyle ki hayatımızın en kritik anlarında, karakterimizin en iyi yönleri ortaya çıkması bu nedenledir."

Derin bir nefes aldım ve seyahatimizin sessizlik içinde devam etmesine izin verdim. İçimizdeki affetme ihtiyacı ve arzusunun gün yüzüne çıkması için zamana ihtiyacımız vardı.

Bazı insanların, diğerlerini affederek onlara bir fayda sağladıklarını düşünmeleri kendi içinde bir çelişkidir; zira sunulan aftan faydalanan, aslında affı sunandan başkası değildir. Olumsuz hisler, her zaman onları barındıran insanların aleyhine işler; öyle ki affetmeyerek, kıskanarak ve nefret ederek, aslında herkesten çok kendimize zarar veririz.

O an Buda'nın bir sözü geldi aklıma: "Bana zarar veren her kimse, karşılığında sevgimden gelen korumayla karşılaşacaktır; bana yaptığı kötülük ne derece büyükse, benden alacağı iyilik de o kadar büyük olacaktır."

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Gün ortasında, büyük bir otel ve kongre merkeziyle tanınan bir şehre vardık. Otel, bölgedeki turizmi canlandırmak, iş ve sanat dünyasından farklı etkinlikleri buraya çekerek bölgenin tanınırlığını artırmak için inşa edilmişti. Bizse öğle yemeği için buradaydık. Yemek salonuna yöneldiğimizde, kapıları açık, içi dolu, büyük bir toplantı salonuyla karşılaştık. İçeride, bir şeye aday olmuş gibi görünen bir adam konuşmasını sonlandırmaktaydı. Ne için, hangi göreve aday olduğunu anlamak mümkün değildi. Ağzından şu sözlerin çıktığını duyduğumuzda ağır bir darbe aldığımızı hissettim:

"Bana güvenebilirsiniz. Sizi kandırmayacağım."

İşte o an Genç Prens'in direkt ve delici bakışları, adamın bakışlarıyla karşılaştı. Konuşmacının foyasını herkesin içinde açığa çıkarmak için yanıp tutuşuyordum, herkese bu adamın daha bu sabah savunmasız bir hayvanı terk ederek bizi hayal kırıklı-

ğına uğrattığını söylemek istiyordum. Yüzünde ne suçluluk ne de utanç ifadesi taşıyan bu adamdan iğreniyordum, bu hisleri duyabilmek için biraz da olsa insan olmak gerekiyordu. Fakat Genç Prens'in yüzünde ne intikam ateşi ne de sertlik vardı, hiçbir gölgenin önüne geçemeyeceği kadar ışıl ışıl bir bakıştı dışarı yansıyan.

Alkışlar insanların iştahını açabilir diye hızlıca yemek salonuna dönmeye karar verdik. Tam yemeğe başlamak üzereydik ki adam içeri girdi ve görür görmez bize doğru yürümeye başladı. Yanımıza yaklaşabilecek kadar yüzsüz olduğunu düşünerek gerildim. Fakat adam benim aksime sakin görünüyordu. Yanımıza geldiğinde gülümsedi, bir elini Genç Prens'in omzuna koyarak konuşmaya başladı:

"Dün akşam yaptığın çok kibar bir hareketti. Bu aceleci kararından pişman olmanı da anlıyorum. Çok özel bir köpek o, ama yine de bu sabah uyandıklarında onu bulamayınca çocukların bayağı üzüldüğünü söylemeliyim."

"Anlamıyorum..." dedim kıpırdamadan duran Genç Prens'e hızlı bir bakış atarak. "Ne demek onu bulamadıklarında?"

Ama babaları, bu şekilde araya girmemi önemsemeyerek devam etti:

"En azından ne bileyim, onu çok sevdiğinizi anlatan bir not bıraksaydınız, çocuklara durumu açıklamak çok daha kolay olurdu..."

"Dinleyin lütfen," diye araya girdim, bu kez sesim daha gür çıkmıştı, adamın neden kibar ve anlayışlı davrandığını anlamıyordum, zira bu tavır aslında bizim bürünmemiz gereken tavırdı. "Genç arkadaşım pişman falan olmadı. Bu sabah pansiyondan ayrıldıktan sonra köpeği ormanda bulduk ve düşündük ki..."

"Onu terk ettiğimizi mi düşündünüz?" diyerek benim tamamlamaya cesaret edemediğim sözlerimi tamamladı baba. "Bu mükemmel ve savunmasız yavruyu terk ettiğimizi mi düşündünüz? Nasıl böyle bir acımasızlık yaptığımızı düşünebilirsiniz?" diyerek rahatsızlığını dile getirdi.

Hiç kimsenin ne söyleyeceğini bilmediği garip bir sessizlikten sonra, devam eden yine kendisiydi:

"Çocuklarıma karşı ciddi bir tavır takındığımı görebilirsiniz, fakat bu benim duygusuz bir insan olduğum anlamına gelmez; kaldı ki her zaman adil olmaya çalışmışımdır. Yalnızca biraz

disiplinin, sınır yoksunluğuna tercih edilebilir olduğunu düşünüyorum."

Biraz düşündükten sonra ekledi:

"Ne olduğunu anlamıyorum, geceleyin kapıyı açmayı başarıp dışarı çıkmış, ormanda kaybolmuş olmalı." Daha sonra Genç Prens'e dönerek devam etti: "Kuvasz yerinde durmayan bir cinstir, biliyor musun? Onu bulabilmen büyük şans."

Yaptığı yaramazlık fark edilince ne söyleyeceğini bilemeyen küçük çocuklar gibi konuşamadan kalmıştım.

"Tamam o zaman, sizi bırakayım. İyi yolculuklar." dedi adam. O uzaklaşırken, Genç Prens'in sesi duyuldu:

"Çocukları nerede bulabilirim?" diye sordu.

"310 ve 311 numaralı odalarda. Seni gördüklerine çok sevinecekler." dedi adam başını çevirip, adaylığını kutlamak amacıyla onu bekleyen insanların doldurduğu büyük bir masaya yönelirken.

Genç Prens'i nispeten kısa bir süredir tanımama rağmen, birazdan neyin olup biteceğini hayal edebiliyordum: Kalbinin asaleti, Alas'a hissettiği sevgiden de büyüktü.

Birkaç dakika sonra 311 numaralı odanın kapısı açıldı ve çocuklarla köpeğin sevinç çığlıkları birbirine karıştı, Alas yine beş gürültücü efendisine kavuşmuştu.

O akşamüzeri yolda ilerlerken, bir daha birinden şüphe duyduğumda, karşımdaki hakkında olabilecek en iyi ihtimali düşünmeye çaba göstermeye söz verdim. Kaç kez hayal kırıklığına uğratılmış olursak olalım, bir sonraki sefer karşımıza çıkacak

insanın sevgi ve güvenimize layık olacağına inanırsak, daha mutlu insanlar oluruz ve dünya daha iyi bir yer haline gelebilir.

İnsanlar ve olaylar hakkındaki olumlu beklentilerim, karşılığında bana iyilik yapan insanlar ve olayları getirdi. İyi veya kötü ne düşünüyorsak gerçekleşir, sanki gerçeklik her iki durumda da bizim düşüncelerimizi memnun etmek istemektedir. Belki de bu yüzden şöyle bir deyiş vardır: "Seni bekleyenin zafer veya yenilgiden hangisi olduğuna inanırsan, sonucu o da olur."

Yeniden Genç Prens'e baktığımda, yüzüne sakin bir ifadenin yerleştiğini gördüm. Tüm sabah, o aile hakkında tek bir olumsuz yorum dahi yapmadığını fark ettim.

Çocukların suçu olmadığını farz ettiğim andan ilk itibaren, babalarını yargılamıştım. Hatta daha da ileriye giderek daha kötüsünü yapmış, affetmekle ilgili tüm düşüncelerime rağmen, onu gördüğümde aslında onu affetmemiştim. Bir an da olsa, genç arkadaşımın olan bitenin gerçek yüzünü başından beri bildiğini ve beni düştüğüm hatadan kurtarmak için sessiz kaldığını düşündüm, fakat daha sonra bu fikirden hızlıca vazgeçtim. O an, Genç Prens'in dudakları ışık dolu ve barışçıl bir gülümsemeyle açıldı.

Kısa süre içinde geçeceğimiz bir vadiden sonra, şehre varacaktık. Orada beni, ilk evlatlarının vaftiz babası olmam için bekleyen arkadaşlarım vardı.

Üçüncü gün boyunca Genç Prens neredeyse hiç konuşmadı. Beni dinliyor ve yeniden düşüncelerine gömülüyordu; seyahatimizin sonuna yaklaştıkça, tüm tecrübelerimi dinleyerek sindirmek istiyor gibiydi.

"Bana mutluluk ve aşktan bahset..." dedi ansızın.

"Amma da konu açtın!" dedim iç geçirerek. "Bu konuyla ilgili aslında *Binbir Gece Masalları*'ndaki Şehrazat, benden daha iyi konuşabilir, daha çok şey anlatabilirdi. Sana hayatın sevgi ve mutlulukla ya da onlar olmadan nasıl olduğuna dair bir fikir vermeye çalışabilirim, fakat daha sonra kendi yolunu kendin aramalısın. Tecrübelerim bana mutluluğun sevgi olmadan var olmayacağını öğretti. Hayata karşı mütemadiyen bir tutku beslemeli ve hislerimizi canlandıran her şeye karşı bitmek bilmeyen bir merak duymalıyız; renklere, hareketlere, seslere, kokulara ve şekillere..."

"Yani," diye araya girdi, "yaptığımız her şeye sevgimizi mi katmalıyız?"

"Tam da öyle." dedim. "Bunu tutkuyla yapmalıyız; işte, sanatta, arkadaşlıkta, sporda, diğerlerine yardım ederken ve severken. Mutluluk, en basit ihtiyaçlar olan yemek, yaşamak, birbirimize benzeyenlerle bir arada bulunup etkileşim içinde olmak; daha karmaşık olan sevgi ise fedakârlık, hayatın anlamını arayış, yaratıcılık, yeni şeyleri tanımak, üretmek ve değiştirmek arasında memnuniyeti sağlayan bir dengedir aslında. Kendi kişiliğimize ve hayatımızın amacına uygun bir harmoniyle bu ihtiyaçları karşılayabilecek tek şey düşünce gücümüzdür."

"Peki, neyi başardığımı nasıl bilebilirim?" diye sordu Genç Prens.

"Mutluluk, bir tren istasyonuymuşçasına varılan bir nokta değil, bir seyahat tecrübesidir. Bu tecrübenin adı da yaşamanın ta kendisidir."

"Bir tren mi?.." dedi genç.

"Bu pasif bir his değildir." diye devam ettim, araya girmesine aldırmayarak. "Mutluluğa ulaşmak için her gün çaba sarf edilmeli ve istek duyulmalı."

"Neden her zaman şeylerin nasıl olmadıklarını söyleyerek konuşmaya başlıyorsun?" diye şikâyet etti. "Bunu yapmasan, aslında harcadığın zamanın yarısından tasarruf edebilirsin."

Ben evrenimizin iki kutupluluğuyla ilgili sunduğu bu gözlem karşısında bir tepki veremeden, sözlerine devam etti:

"Tren nedir?"

"Demir rayların üzerinde kurulmuş bir yoldan ilerleyen ve bir lokomotif tarafından çekilen, birbirine bağlı vagonlar bütünü." dedim kısaca, ne olmadığını söylememek için büyük çaba sarf ederek.

"Otoyoldan çıkmak zor," diye gözlemini paylaştı Genç Prens, "raylardan çıkmak neredeyse imkânsız olmalı."

Sessizliğimden, düşüncesinin doğru olduğunu anlamış olmalıydı.

"Bu gezegende özgürlük için fazla alan yok gibi duruyor." dedi sonunda.

Özgür iradeyle ilgili bir tartışma başlatmak çok saçma geldiğinden, bir önceki konuyu sürdürdüm:

"Mutlu yaşayabilmek için özgürlüğü savunmak gerek. Ama bu yeterli değil; aynı zamanda yaşamı, ahlakı, kendine güveni, sadakati ve barışı da savunmalı. Tüm insanların daha iyi yaşa-

yabilmesi için üzerimize düşen görev budur. Hem kendimize karşı hem de diğer insanlara hizmet ederken, elimizden geldiğince dürüst olmak da bunun önemli bir parçasıdır."

"Daha iyi yaşamakla kast ettiğin nedir?" diye sordu.

"Daha iyi yaşamak, hayatın sunduğu her şeyden faydalanmak, duygusal, maddi ve manevi açılardan bizi zenginleştirecek şeyleri kendimize çekmektir." Burada durup, daha iyi yaşamanın, en azıyla yetinerek yaşamak olan "hayatta kalmanın" tam tersi olduğunu söylememek için kendimi zor tuttum. Gururum incinmişti ve gerekli olduğunu düşündüğümden fazlasını açıklamak istemiyordum, her ne kadar bu kendimi tam olarak ifade edememek anlamına geliyor olsa da.

"Mutlu olmak için çok şey gerekliymiş gibi görünüyor." dedi.

"Aslında hayır." dedim hızlıca. "Mutluluk var olmaktan doğar, sahip olmaktan değil. Elindekilerin kıymetini bilerek, elinde olmayanları elde etmeye çalışmamaktan geçer. Birçok kez eksikliğini duyduğumuz şey bir mutluluk kaynağı olabilir, çünkü diğer şeylerin bizi tamamlamasını sağlayabilecek yegâne araçtır aslında. Hepimiz her şeye sahip, mükemmel insanlar olsaydık, diğerleriyle nasıl ilişki kurabilirdik ki? Sevdiklerimizin bizi koruma arzusudur belki de geceleri bizi koruyan; böyle söylenmiş zamanında. Mutluluğa giden en sade ve dolaysız yol da çevremizdeki insanları mutlu etmekten geçer."

Birkaç dakika sessiz kaldıktan sonra, genç arkadaşımın konuşmamı beklediğini görünce devam ettim:

"Sevmeye gelince, bence bu konuyla ilgili söylenmiş en doğru söz şu: Sevmek, severek öğrenilir. Hepimiz sevgimizi sunma

yetisine sahibiz, bir gülücükle dahi olsa; sevgi hem vereni hem de verileni zenginleştirir."

"Sakinleri birbirleriyle karşılaştıklarına gülümseyerek selamlaşsalar bu gezegen çok daha güzel bir yer olurdu bence." dedi Genç Prens.

"Gerçek sevgi, diğer insan için iyi olana odaklanarak, kendi benliğini unuttuğun zaman var olur. Böyle bir sevgi için, her şeyi kabullenmek, her şeyi affetmek ve hiçbir şeyin imkânsız olmadığını bilmek gerekir. Eğer diğer insanlara oldukları gibi davranırsak, aynı kalmaya devam ederler, fakat onlara aslında olabilecekleri gibi davranırsak, onlar da o seviyeye yükselirler. Bu yüce bir sevgidir, yoluna çıkan her şeyi mükemmelleştiren ve hiçbir şeye kayıtsız kalmayan bir sevgi."

"Ama çok fazla sevgiye sahip olsan bile, yine de her şeye çare bulamazsın." dedi arkadaşım, belki yine uzayda kaybolmuş, patlamak üzere olan iki yanardağın olduğu kayıp yıldızındaki çiçeğini özlemişti.

"Her zaman yapılacak bir şey vardır, bunu sakın unutma." dedim. "Sevmek mümkün olanı yapmaktan vazgeçmek değildir. Eğer elinde kalan tek şey sevginse, onun her şeye yetebileceğini fark edersin."

"Sevilmemek çok üzücü bir şey olmalı."

"Sevememek daha da üzücüdür." dedim ve ardından ekledim: "Bazıları kötülüğü, sevgiyle birlikte gelen muazzam bir güç olarak görür. Bence en büyük trajedi, sevmekten vazgeçilmesi halinde çekilen acıdır. Sevginin yokluğu cehennemin varlığıdır."

"Peki ya bir hata yapar ve sevmekte başarısız olursan?"

"Ben hataları veya başarısızlıkları kabul etmiyorum, çünkü herbirinden öğrendiğimiz yeni bir şey vardır. Hayatta yapılabilecek tek hata, aynı şeyi, farklı yollardan arka arkaya denememektir; çünkü yapılan hatayı olduğu gibi tekrarlayarak elde edilebilecek tek şey, daha önce elde edilmiş sonucun kendisi olacaktır. İşte bu yüzden de sevmekte başarısızlık diye bir şey yoktur, tek hata sevmemektir."

"Peki, kimin benim sevgimi ve yardımımı hak ettiğini nasıl bilebilirim?" diye sordu Genç Prens.

"Çoğu zaman yardımımızı, hak ettiğini düşündüklerimize sunmak için kendimize saklarız. Bu büyük bir hatadır, çünkü bizden uzak olanları yargılamak üzerimize vazife değildir; kaldı ki bu göründüğünden de karmaşık bir iştir. Bizim yapmamız gereken tek şey sevmektir. Affetmekle elde edilen olgunluk gibi, elinden geldiğince sevebilen biri de o kadar olgunlaşır. Sonuçta Tanrı tüm insanları aynı görüyor ve seviyorsa, biz neden bazılarını diğerlerine tercih edip, kalanları dışarıda bırakalım ki? Senin iyiliğini istismar edenler için üzül. Eğer hayatını insanların içindeki en iyi yanları bulmaya adarsan, kendi içindeki en iyi yanları keşfedebilirsin."

"Peki, ya ölüm korkusu?.." diye sordu beklenmedik bir şekilde. "Mutlu olmaya engel değil midir?"

"Birçok insan hayatının nasıl sonlanacağından endişe eder. Hâlbuki asıl endişe etmeleri gereken, hayatlarında gerçek bir prensip sağlamak ve bu prensibin meyve verdiğinden emin olmaktır. Ben ruhların kaybolmadığına, önünde sonunda varmamız gereken yere varacağına ve işte o zaman yargılanırsak,

bizlere yöneltilecek sorunun 'ne kadar sevdin?' olacağına inanıyorum. Bize 'ne kadar kazandın?' değil, 'diğerlerine ne kadar verdin?' diye soracaklardır. Gözle görünür yücelik, eğer diğerlerine yardım etmekte kullanılmıyorsa, hiç önemli değildir."

Kısa bir duraksamadan sonra, duygularımı zar zor bastırarak devam ettim:

"Biliyor musun? Sevmek, ölümden bile kuvvetlidir. Benim bir erkek kardeşim kanatlara bayılırdı. Onun da rengârenk kanatları vardı. Öldüğünü söylediler, ama aslında kalplerimizde yaşamaya devam ediyor. O günden beri gerçekten ölenlerin hiçbir zaman sevmemiş ve artık sevmeyi istemeyenler olduğuna inanırım."

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Arkadaşlarımın beni beklediği şehrin sınırına gelmiştik. Genç Prens'i ise bekleyen hiç kimse yoktu, ne burada ne de kendi gezegeninde. Bu durum beni hüzünlendirdiğinden, ona benimle devam etmesini önerdim.

"Hayat bana oldukça cömert davrandı," dedim, "ihtiyaç duyduğun müddetçe sana yardım etmek isterim."

"Teşekkürler," dedi, "ama zaten çok fazla şey yaptın..."

Merkeze yaklaştığımız sırada, trafik ışıklarında durduk. Bir evsiz arabaya yaklaştı ve avucunu açarak bize uzattı. Genç Prens camı açtığında, içeri sert bir alkol kokusu doldu.

"Paran var mı?" diye sordu genç arkadaşım.

"Bozukluk kalmadı galiba." diye cevap verdim.

"O zaman ne kaldıysa onu ver." diye ısrar etti.

"Emin misin?" dedim şüpheyle, bir yandan da pantolonumun arka cebinden cüzdanımı çıkarmaya uğraşıyordum. "Hepsiyle içki alacak kesin."

Trafik ışığı yeşile döndü ve arkamızda bekleyen araç ilerlememiz için işaret yapmaya başladı, bu esnada evsiz cama yaslanmış bekliyordu.

"Kenara çek de arkamızdaki geçsin." diye rica etti arkadaşım. Söylediğine karşı çıkmanın imkânsız olduğunu fark ettim. "Kısa süre önce önümüze çıkan herkese yardım etmeliyiz demiştin. Bak işte, burada yardım isteyen biri var."

"Bu durumda problemin çaresinin para olduğunu sanmıyorum." dedim, normalde bunu düşünmeden yardım etmeye çalışmama rağmen.

"Belki de şarap sorunlarına tahammül etmesine yardım ediyordur." diye karşılık verdi. "Tabii onun hikâyesini dinleyip, gerçekten nasıl yardımcı olabileceğini düşünmek istersen o başka... Biliyor musun?.." diye ekledi, aklına bir anda yeni bir fikir gelmiş olmalıydı. "Bence bu çok iyi bir fikir. Geceyi burada geçireceğim. Belki onun için bir şey yapabilirim, en kötü ihtimalle biraz ilgi ve arkadaşlık ona iyi gelecektir."

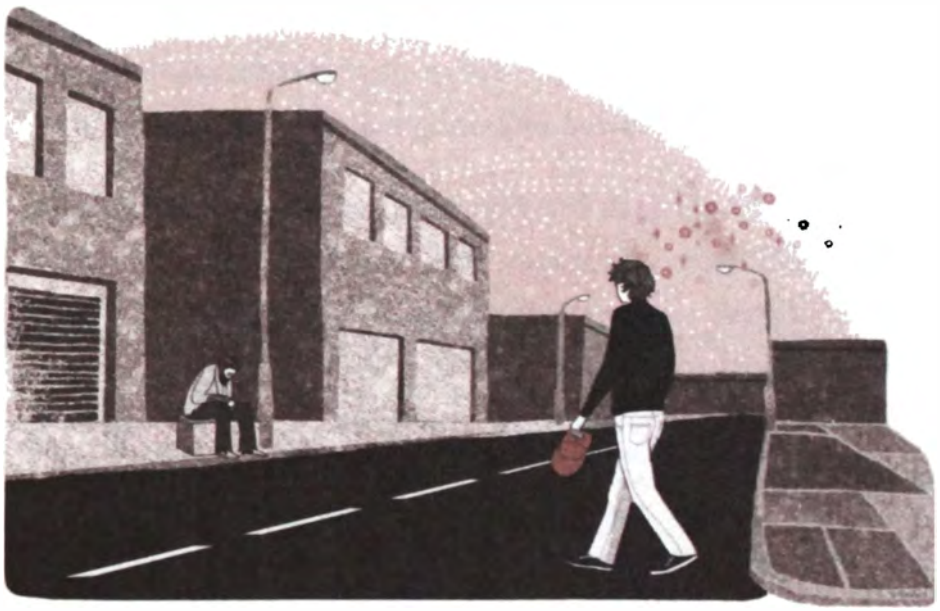
"Ama sokağın orta yerinde, bu adamın kim olduğunu bilmeden böylece kalamazsın..." diyordum ki Genç Prens sözümü kesti:

"Üç gün önce benim de bir yol kenarında olduğumu ve senin bana yardım ettiğini unutma. Burada farklı olan şey nedir? Dış görünüşümüz mü? İnsanları görünüşlerine göre sınıflandırmamamız gerektiğini sen söylemiştin. Sen bir insan için elin-

den geleni yaptın, şimdi izin ver, aynısını ben yapayım. Seni bekleyen arkadaşlarına git, ben burada daha çok işe yararım." dedikten sonra, aklına başka bir şey gelmiş gibi durdu ve ekledi:

"Yarın gün doğduğunda buraya gel. Vedalaşmak isterim..."

Bu sözlerden sonra arabadan indi ve evsizin yanına gitti.

Orada kalmak ya da gitmek konusundaki kararsızlığımı ve onu orada bırakma fikrine karşı çıktığımı fark eden genç, gitmem için bir işaret yaptı. Genç Prens'i ve onunla ayrıldığımız şartları düşünmeden duramıyordum. Bir evsizle mantıklı bir konuşma gerçekleştirme ihtimali çok düşüktü; zira bir insan kendini yok etme yolunda karar almışsa, onu bu yoldan döndürmek oldukça karmaşık ve zordu. Hatta kendisine uzatılan yardım tekliflerini şiddetle reddetmesi bile ihtimal dâhilindeydi. Fakat gel gör ki arkadaşım, imkânsız gibi görüneni basit kılma

yeteneğiyle ödüllendirilmişti; o saf kalp ve şeffaf gülümseme için imkânsız herhangi bir şey henüz var olmamıştı. Ama orada köşede, başında şapkası ters bir şekilde otururken, herhangi bir evsiz çocuktan farkı yoktu.

Kutlama esnasında, arkadaşlarımın neşesini paylaşırken, Genç Prens'in zihnimdeki görüntüsü bulanıklaşmaya başlamıştı; artık acıtmayan bir diken gibiydi. Ama yatmaya gittiğimde, yumuşak ve sıcak yatağımı, onun şu an bulunduğu soğuk ve sert kaldırımla kıyaslayınca bir an dışarı çıkmak ve onu aramak istedim; hatta ayağa kalkıp odadan dahi çıktım, fakat içimden bir ses benden istenilene uymam gerektiğini söyledi.

Pencereyi açtım. Esen rüzgârın havayı serinletmesine rağmen, güzel bir ilkbahar akşamıydı. Seher vaktinde ayın solgun ışığı, sabah yıldızını zar zor örtüyordu. Gözlerimi kaldırdığımda, Patagonya'nın üzerinde uzanan yıldızlarla dolu gökyüzünü ağzım açık izledim. Bu manzarayı daha önce görmüş olanlar bile şaşırırlardı, bir kez olsun dikkatle baksalardı...

YİRMİNCİ BÖLÜM

Kendimi genç arkadaşıma daha yakın hissetmek için pencereyi açık bıraktığımdan, günün ilk ışıklarıyla uyandım. Hızla üzerimi giyindim ve kahvaltı yapmadan, ayrıldığımız yere kadar arabayla gitim. Midemdeki huzursuzluk, onu evsizle, ezelden beri arkadaşlarmışçasına konuşurken görünce dağılıverdi.

"Merhaba!" dedi beni selamlamak için yaklaşırken, gül yapraklarından bir yatakta uyumuş gibi hayat doluydu.

"Merhaba!" diye karşılık verdim ben de. Merakla sordum: "Hadi bakalım anlat, hikâyesi neymiş?"

"İyi bir insanmış, iyi bir geliri varmış, bir üniversitede öğretim üyesiymiş. Rutin bir sağlık kontrolünde ölümcül bir hastalığa rastlamışlar, doktorlar en fazla birkaç ay ömür biçmişler. Hastaneden ümitsiz bir şekilde ayrılmış; ailesinin acı çekmesini istemediği için canına kast etmiş. Neyse ki bunu yapabilmek

için gerekli cesareti veya daha doğrusu korkaklığı gösteremediği için, önüne çıkan ilk trene binmiş ve buraya kadar gelerek her şeyden vazgeçmeye karar vermiş."

Şaşkınlığımı fark eden Genç Prens'in yüzünde bir gülümseme belirmişti. Bir kez daha bir insanı ve durumu yanlış yargıladığımı kanıtlamıştı. Öykünün devamında beni daha da şaşırtmayı başardı:

"Bütün gece onu evine dönmeye ikna etmeye çalıştım, ailesi ve dostlarının sevgileriyle onu sarmalarına izin vermesini, böylelikle şimdiye kadar ondan aldıkları sevgiye karşılık verebileceklerini söyledim. Sevgi sonsuz olmasa da, birine sunulduğunda sınırsız olabilir."

"Doğru söylüyorsun." dedim, anlattıklarıyla duygulanarak. "Çoğu kez hayatın son zamanlarının, önceki yıllara göre daha zorlu olabileceğini duymuştum. Bence zaman her koşulda düzlemsel ilerleyen bir olgu değil. Düşünsene, her günü sanki son günümüzcesine yaşasaydık ne kadar da muhteşem olurdu! Ne kadar çok şey yapar ve ne kadar çok şeyi yapmayı reddederdik! Bu dünyaya öğrenmemiz için gönderilen her şeyi görüp geçirdiğimizde ölümün bizi bulduğuna inanıyorum." dedikten sonra arkadaşıma sordum: "Peki şimdi ne yapacaksın?"

"Onunla birlikte eve gidip, bana ihtiyaç duydukları sürece onunla ve ailesiyle birlikte kalacağım. Ne zaman bir mucize olacağı hiç belli olmaz..." dedi gülümseyerek. Daha sonra göz kırparak ekledi:

"Konulan tanılar bazen yanlış da çıkabilir, öyle değil mi?"

Bunu da söyledikten sonra bana sarıldı. Tüm vücudumdan bir elektrik akımının geçtiğini hissettim; sanki tüm sinirlerim, damarlarım ve hücrelerim yenilenmiş, enerjiyle dolmuştu. Zamanın asılı kalarak durduğu bir anda yaşadığım hissine kapıldım. Benden ayrıldığında, hâlâ sarılmanın etkisindeydim. Ben de göz kırparak sözlerini onayladım:

"Doğru, ne zaman bir mucize olacağı hiç belli olmaz..."

Evsiz adama da yeni bir canlılık gelmişti, hüzünlü ve isteksiz halinin yerini, cömert ve bilge bir ifade almıştı.

Uzaklaştıklarında, henüz uyuyan şehrin caddelerine yeni bir ışık saçtıklarını hissettim. Bir anda her şeyi farklı görmeye başladım. Genç Prens'in aslında cevaplarını önceden bildiği sorularla bana yol gösterdiğini fark ettim. Problemleri yüzünden pes etmemesi gereken bendim. Bir hayalete veya ciddi bir insana dönüşmemesi gereken bendim. Bir makinedense, bir hayvana karşı sevgi duyması gereken; geçmişe veya geleceğe mahkûm olmadan, şimdiki zamanı yaşaması gereken; "sahip olmayı" unutup, "var olmaya" odaklanması gereken de bendim. Sonuçlara doğru ilerlemek için araçlara takılıp kalmaması, mutlu olmak için sevginin varlığına inanması gereken bendim.

Arkadaşım içindeki iyiliği keşfetmeme izin vererek, kendi içimdeki iyiliği ortaya çıkarmamı sağlamıştı.

Üç gün gibi kısa bir süre içinde bu kadar derinden değişmiş olmam bir mucizeydi. Kimse bakmazken gerçekleşen mucizelerden biriydi bu, çünkü sevginin mucizeleri muazzam oldukları kadar sadeydiler de.

Gözlerime dolan yaşlar yüzünden bulanık görmeye başlamıştım. Aslında "Teşekkürler" demesi gereken bendim. Bunu fark edip de söylediğimde, onlar beni duyamayacakları kadar uzağa gitmişlerdi bile. Ama yine de, işte tam da o an, Genç Prens döndü ve gülümsedi. O uzaklıktan bile, bu muhteşem yıldızın parlak ışıltısı gözlerimi aldı. O an, tüm evrenin onunla birlikte gülümsediğini biliyordum.

SON SÖZ

Bu benim yolculuğumun öyküsü, sevgili okur; bu yüzden onu yazmak için acele ettim, sen bu kadar üzülme diye.

Genç Prens'in, artık bir daha buradan ayrılmamak üzere aramıza dönmesi nedeniyle; eskisi kadar endişelenmeyeceğimiz, daha güzel bir hayatın bizi beklediği konusunda bana katılacağını düşünüyorum.

Genç Prens'i o günden beri görmedim. Ama her güldüğümde, başka bir insana iyi davrandığımda veya onun için bir şey yaptığımda, bir enerji dalgasının harekete geçtiğini hissediyorum. Yardım ettiğim insan da elini bir başkasına uzatır veya bir başkasına gülümserse, her yere ulaşabilecek bir med cezir haline geliyoruz. Bu yüzden, Genç Prens'i özlediğimde veya onu düşündüğümde, bu dalgalardan birinin muhakkak ona ulaşacağını düşünüyorum. Onu son kez gördüğüm sabahki gibi üzgün olduğumda ve biri bana gülümsediğindeyse, çok yakınlarda

veya çok uzaklarda bir yerlerde, Genç Prens'in de güldüğünü biliyorum.

Kimi zaman, bir parktan geçerken oynayan bir grup çocuk gördüğümde, onların arasında Genç Prens'i aradığımı fark ediyorum. Ama arkasından kendi sözcüklerim aklıma geliyor: "Arkadaşını aramak uğruna kendini diğerlerine kapatmamalısın." Ve sonrasında onu aramaktan vazgeçmem gerektiğini anlıyorum, ne de olsa onu kalp gözümle baktığımda herkesin içinde bulabilirim.

Hayatım boyunca şehirden şehre, sınırdan sınıra dolaşarak bir arkadaşımı aradığım uzun geceler geçirdim, ta ki bir şafak vakti onu kalbimde gülümserken bulana dek...

Esen rüzgârın havayı serinletmesine rağmen, güzel bir ilkbahar akşamıydı. Seher vaktinde ayın solgun ışığı, sabah yıldızını zar zor örtüyordu... İşte o zaman gözlerimi gökyüzüne kaldırmam gerektiğini anladım! Ve birden şaşırtıcı bir şey oldu. Yıldızlar da yukarıdan bana gülümsüyor gibiydi ve esen hafif rüzgâr, milyonlarca zilin sesi gibi yankılanıyordu...

Bu kitap aşağıdaki kişilere ithaf edilmiştir:

Bana ışığıyla yol gösteren İsa'ya,

Büyükannem María Josefina Miller de Colman, erkek kardeşim Andreas Christian, arkadaşlarım Juan Ángel Saroba ve Gerardo Leone'in anısına,

Bana kalbin masumiyeti ve saflığını korumak için gerekli kuvveti veren Antoine de Saint-Exupéry'ye,

Yıllar sonra bile sevginin zafere ulaşmasını sağlayan anne ve babama,

Onlarla paylaşarak mutluluğumu çoğalttığım kardeşlerim, sevgili aile dostlarım ve arkadaşlarıma,

Sayelerinde karakterime şekil verebildiğim ve ruhumu keşfedebildiğim öğretmenlerime ve karşıma çıkan zorluklara,

Geleceği sevinç ve heyecanla beklememi sağlayan vaftiz evlatlarıma,

Mutlu olmak için yeni bir fırsat yakalayıp, onu reddetmeyen Genç Prens'e...

Sözcükleri ve düşünceleri bir şekilde bu eserde yansıyan diğer herkese en içten minnetimi sunarım. Bu kadar kitap, konuşma, ders ve yayından sonra, her birinin düşüncelerime ve hislerime nasıl katkıda bulunduklarını tek tek ifade etmem imkânsız. Onlara karşı duyduğum minneti gösterebilmenin en iyi yolunun, bana aktardıkları ve uyguladığımda faydalı olduğunu gördüğüm dersleri diğerleriyle paylaşmak olacağına inanıyorum. Tecrübelerimle birlikte, günbegün, mutluluğumu pekiştiriyor, iç dünyamı güzelleştiriyorum...